

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
CEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Postnina plačarja v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLVI. št. 65 (13.598)

Trst, sreda, 21. marca 1990

V Nemški demokratični republiki potekajo priprave za sestavo nove vlade

Nemški socialdemokrati nasprotujejo sodelovanju s krščansko demokracijo

Liberalci sprejeli sodelovanje s konservativnim kartelom Zveze za Nemčijo Tako v Moskvi kakor tudi v Parizu načelno ne nasprotujejo združitvi obeh držav

VZHODNI BERLIN — Uresničitev čim širše koalicije za sestavo bodoče vzhodnonemške vlade: to je sedaj prioriteta naloga Lotharja de Maiziereja, voditelja Krščanskih demokratov, ki so proti vsakemu pričakovanju dosegli velik uspeh na nedeljskih volitvah.

Zmaga konservativnih sil pa je že »rodila svoje prve sadove«. Notranji minister ZRN je namreč včeraj ugotovil, da so zabeležili znatno nižje število vzhodnonemških beguncev v primerjavi s prejšnjimi tedni. Teh je bilo včeraj le 1.539, kar je za dobro polovico manj v primerjavi s prejšnjimi dnevi. Sicer s 1. julijem bodo Zahodni Nemci ukinili vsem beguncem iz NDR grotne in druge ugodnosti, ki so jih bili doslej deležni. S tem Kohlova vlada želi omejiti množične priselitve, ki zahtevajo nemalo finančnih izdatkov in ustvarjajo težave pri dodeljevanju stanovanj.

Želja demokrščanskih predstavnikov obeh Nemčij, da bi čimprej prišlo do združitve, se ne bo uresničila po »tekočem postopku«. Odklonilni odgovor vzhodnonemške socialdemokratske stranke, da bi sodelovala v vladni koaliciji, je prekrizal račune de Maiziereja, ki ne bo razpolagal z dvotretinsko večino, ki edina zagotavlja ustavne spremembe za združitve obeh držav. V razlago na to odločitev socialdemokrati potrjujejo, da ne morejo sodelovati s strankami, ki imajo določen desničarski prizvok.

Na drugi strani, kot je bilo sicer pričakovati, so liberalci, ki so na nedeljskih volitvah zbrali 5,3 odstotka glasov, izrazili pripravljenost sodelovati v vladni koaliciji. Vstop liberalcev pa bo bodočemu ministrskemu predsedniku de Maiziereju zagotovil, da bo razpolagal le z normalno večino.

Podobnega mnenja kot socialdemokrati so tudi komunisti, ki poudarjajo, da so za združitve obeh Nemčij, ta proces pa se mora uresničiti postopno.

Združitve obeh držav Moskvo ne skrbi. Tako je za agencijo Novosti dejal odgovorni za zunanje zadeve pri sovjetski komunistični partiji Valentin Falin. Tudi francoska vlada, ki je v začetku izrazila določeno negotovnost, se ogreva za čimprejšnjo združitve obeh Nemčij. Zunanji minister Roland Dumas je namreč podprl teze, ki jih s tem v zvezi zagovarja Helmut Kohl.

Poslanska zbornica ocenila volitve v Nemčiji

RIM — Poslanska zbornica je včeraj razpravljala o zunanji politiki, večji del pozornosti pa so poslanci posvetili volilnim izidom v Nemčiji. Po uvodnem posegu zunanjega ministra De Michelisa je govoril socialdemokrat Negri, ki se je zaustavil pri vprašanju okolja in Tretjega sveta, na podoben način je posegel radikalec Rutelli, ki je dejal, da se ne sme vsa pozornost osredotočiti zgolj na odnose med Vzhodom in Zahodom.

O procesu demokratizacije je govoril liberallec Battistuzzi, ki je menil, da mora Italija dati tehten prispevek za gospodarsko ureditev vzhodnih držav. Republikanec La Malfa je izrazil upanje, da bi bodoča združenja Nemčija ostala pod okriljem NATO in se še razvila v sklopu ES. Napolitano (KPI) je za premostitev blokvske politike v novi nemški državi, vendar za ohranitev ravnovesja, ki edino lahko zagotovi varnost v Evropi. Socialist Amato se zavzema za združeno Nemčijo in za njeno utrjevanje v ES. Forlani (KD), ki je zadnji posegel se prav tako zavzema za čimprejšnjo integracijo enotne nemške države, ki bo lahko še bolj utrdila pojem združene Evrope.

De Michelis optimistično o perspektivah Jugoslavije

BONN — Šef italijanske diplomacije Gianni De Michelis je optimističen glede Jugoslavije in izgledov, da premaga svojo krizo. De Michelis je včeraj v Bonnu dejal, da je Jugoslavija v mnogo boljšem položaju, kot so to mnogi v Evropi prepričani in da je na boljšem kot države Vzhodne Evrope.

Ko je govoril kot gost nemškega društva za zunanjo politiko o prihodnosti srednje Evrope v sklopu nove arhitekture na celini, je poudaril, da Italija zelo pazljivo opazuje dogajanja na Balkanu in jugovzhodu Evrope in da razvija sodelovanje s temi državami.

Če bi Jugoslavija premagala svoje etnične probleme, bi ob koncu devetdesetih let postala zmogovalec in pustila za seboj druge države Vzhodne in Jugovzhodne Evrope. Po njegovem mnenju je zelo pomembno dejstvo, da Jugoslavija ni bila nikoli »ključena v SEV, kajti države, članice te zveze, bodo imele po njegovem zelo velike težave, da se preusmerijo, ko bo ugasnila vzhodnoevropska gospodarska integracija.

Mihail Gorbačov skuša okrniti pristojnosti republiških oblasti

V Litvi je še vedno skrajno napet položaj Rdeča armada nadzoruje industrijske obrate

VILNIUS — Položaj v Litvi je napet in nejasen. Agencijske vesti so namreč do skrajnosti protislovne. Medtem ko dopisniki iz Moskve že govorijo o koncu manevrov rdeče armade v Litvi in o skrajno previdnih odgovorih litovskih voditeljev na predvčerajšnji sklep Mihaila Gorbačova, ki je sovjetski vladni ukazal, »naj sprejme prioritete ukrepe« za potrditev sovjetske suverenosti nad Litvo, pa so vesti iz Litve precej bolj dramatične.

Najpomembnejši litovski industrijski obrati so sedaj pod neposredno upravo pristojnih zveznih ministrstev. Sovjetska vojska je že zasedla jedrsko elektrarno v Ignalini in številne tovarne ob litovski meji. Po izjavah litovske narodne fronte Sajudis se litovski prostovoljci že dva dni organizirajo v »regionalne samoobrambene oddelke«. Da pa bi bila mera polna, je Moskva že

pričela motiti radijske oddaje iz Vilnusa, tako da se širijo glasovi, da bi lahko tudi radio zasedla rdeča armada.

Predsednik litovskega parlamenta Vytautas Landsbergis je po trditvah dopisnikov iz Vilnusa ocenil kot »agresijo« predsinčni sklep Mihaila Gorbačova o razširitvi zveznih pristojnosti na Litvo. »Ta poteza ni bila upravičena, ker ni bilo znakov destabilizacije, proizvodnja pa se je nemoteno nadaljevala«. Po trditvah moskovskih dopisnikov, ki pa citirajo tiskovno agencijo Tass, je pa bil Landsbergis skrajno umirjen in spravljiv. Pokazal naj bi razumevanje do sklepa Gorbačova in naj bi poudaril, da so ti v bistvu začetek pogajanj z Litvo, ker je vprašanje lastnine industrijskih obratov skrajno zapletena zadeva. Landsbergis naj bi tudi zagotovil, da sovjetski reaktivci ne preletavajo več litovskega ozemlja, kar naj bi potrjevalo, da so se vojaški manevri končali.

O skrajno napetem položaju prča tudi sinočnji sklep litovskega parlamenta, ki je ukazal markacijo sovjetsko-litovske meje. Nedvomno ta sklep vnaša novo napetost, saj se večja nevarnost incidentov. Skrajno zaskrbljeni so tudi v ZDA, ker posnetki vohunskih satelitov izpodbijajo tezo o »omejenih vojaških manevrih«.

V Vilnusu se nadaljujejo manifestacije v podporo litovske neodvisnosti (Telefoto AP)

V Milanu seminar o možnostih sodelovanja med Italijo in SFRJ

NA 3. STRANI

Pismo Slovenske kulturno-gospodarske zveze evropskemu parlamentu o vprašanju slovenščine

TRST — Slovenska kulturno-gospodarska zveza je ostro in odločno reagirala na nezaslišani dogodek v deželnem svetu Furlanije-Juljske krajine, kjer je bilo ob obisku delegacij parlamentarnih skupin Slovenije in Koroske onemogočeno slovenskemu svetovalcu Brezigarju, da bi spregovoril v svojem materinem jeziku. Na evropski parlament je namreč naslovila daljše pismo, v katerem ga seznanja z omenjenim dogodkom. Poleg izrazov protesta nad zadržanjem predsednika deželne skupščine FJK Solimbergom je SKGZ pozvala v pismu evropski parlament, naj sprejme ustrezne ukrepe, da bi bila resnično uveljavljena evropska raven zaščite narodnih in jezikovnih manjšin in da bi v ta namen Italija zagotovila slovenski manjšini pravičen zasedalni zakon.

V pismu, ki je bilo naslovljeno na predsednika evropskega parlamenta Enriqueja Barona Crespa, na predsednika pravne komisije za pravice državljanov Franza Ludviga von Staffenberga ter na predsednico komisije evropskega parlamenta za peticije Viviano

Redingovo in ki je bilo poslano tudi v vednost italijanskemu ministrskemu predsedniku Andreottiju, zunanjemu ministru De Michelisu, ministru za deželne zadeve Maccanicu, vsem parlamentarcem naše dežele v italijanskem in evropskem parlamentu in predsedniku deželnega odbora FJK Biasuttiju, je med drugim rečeno, da je skrajno neprijetni primer nestrpnosti v deželnem svetu še enkrat razgalil anahronistični vozle zaščite slovenske manjšine, ki ga Italija doslej še ni bila sposobna razvozlati. Takšno ravnanje, je še rečeno v pismu, je hkrati v popolnem nasprotju z ustavnimi določili ter mednarodnimi obvezami Italije in v kričečem nasprotju z raznimi izjavami deželnih predstavnikov o spoštovanju manjšinskih pravic. Kar se je zgodilo v dvorani deželnega sveta prav gotovo ni zgled omike in demokracije, pravi SKGZ, kot niso zgled številni drugi primeri, začeti s primeri zavračanja prošenj v slovenščini. To tudi še zdaleč na predstavlja tiste evropske ravni zaščite, o kateri govori zunanji minister De Michelis.

Senat odobril dopolnila KPI in levce KD o televiziji

RIM — V senatu so včeraj poskrbeli za presenečenje, ki je krivo, da se je razprava o zakonu o javni in zasebni televiziji prelevila v osrednji politični dogodek. Senat je namreč odobril dopolnilo k zakonskemu osnutku, ki ureja predvajanje reklamnih vložkov med televizijskimi predstavami. Dopolnilo so predložili komunisti, na las podobno besedilo pa je predstavil član demokrščanske levce Lipari. Malo pred začetkom volitev je Mancino (DC) svoji skupini dal možnost, da se izrazi po lastni presoji.

Dogodek je takoj postal polemika in ministrski svet bo danes proučil možnost zapunice za nadaljnje glasovanje zakona Mammi o televiziji. Jezni so tudi socialisti, ki demokrščanski levci podtikajo grdo spogledovanje s komunisti, liberalci pozivajo k večji enotnosti večine, »sicer čemu bi se mučili s koalicijsko vlado?« se sprašuje Fassino. Cabras, leva

struja KD, pa pripominja, da se nikoli niti za časa Fanfanija ni zmenil za pozive k enotnosti in redu, ki ga narekuje koalicija in je zato, kot menda vselej, glasoval po zdravi pameti.

Preplah pa je zajel tudi administracijo Fininvesta, ki se boji, da ji z novimi pravili grozi smrt. Sprašuje se tudi, »kaj šele bo, če se večina ne bo zbrala in vzela pameti v roke.« Komaj odobreni amandniti so namreč takole porazdelili količino reklame: 10% gre RAI, 15% Berlusconi in 18% ostalim zasebnim TV mrežam. Reklame bo mogoče predvajati med prvim in drugim polčasom ter pred začetkom in ob koncu filmov, koncertov in drugih oddaj, o prekinitvah pa bodo lahko soodločali tudi avtorji. Krčenje števila reklamnih vložkov bo Fininvestove blagajne posušila za dobrih 500 milijard lir, skromni pa bodo tudi denarni prilivi drugih zasebnih televizijskih mrež.

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 240.000 lir; v SFRJ številka 4 - din (40.000 - din), naročnina za zasebnike mesečno 70 - din (700.000 - din), polletno 390 - din (3.900.000 - din), letno 780 - din (7.800.000 - din).

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ: žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglaš: ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir; mali oglaš 850 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 19%. Osmernice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

torek, 20. marca 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894 - Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Izjave veleposlanika Šalgama v Rimu Libijci še prepričani: v Rabti je bil atentat

RIM — Libijski veleposlanik v Rimu je včeraj dejal, da je požar v kemični tovarni v Rabti prav gotovo sad atentata in premišljene sabotaže. Na kraju atentata so namreč našli zelo zapleten timer, kar daje misliti, da je za atentat odgovoren nekdo, ki je bil zaposlen v tovarni. Eno osebo, pravi veleposlanik Abdulrahman Šalgam, so že aretirali, vendar se za sedaj še ne ve, kaj je izšlo iz zasliševanja.

Požar v pogonu »Pharma 150« ni povzročil človeških žrtev, je pa skoraj povsem uničil industrijske zmogljivosti tovarne. Libijski predstavnik je izrazil mnenje, da za atentat niso odgovorni Izraelci, češ da »tehnološko niso zmogni« organizirati tako zapletenega atentata, saj so varnostni ukrepi v tovarni bili zelo strogi. Mnogo bolj verjetno je, da je šlo za atentat, ki ga je organiziral nekdo, ki je bil zaposlen v tovarni, kjer dela večje število tujcev. Med njimi, je poudaril Šalgam ni no-

benega Italijana. Libijci so mnenja, da so v sabotažo vpleteni Nemci, predvsem zato, ker so pomagali graditi tovarno in jo torej dobro poznajo, drugo pa zato ker se je Zvezna republika Nemčija vključila v mednarodno kampanjo proti tovarni v Rabti, ki naj bi proizvajala strupene bojne pline, predvsem iperit, in ne zdravila, kot trdi Libija.

Z atentatom v Rabti se ukvarja tudi znani ameriški tednik Newsweek, ki trdi, da so Američani načrtovali vojaški napad proti tovarni, ki bi ga izvedli, v primeru da diplomatska akcija za zaprtje ne bi obrodila sadov. Predsednik Bush je baje že ukazal, naj vstavijo podatke tovarne v Rabti v kompjuter, ki krmili izstrelke »cruise«, kar bi pomenilo, da bi bil dovolj pritisk na gumb, da bi se sprožil izstrelak in z matematično natančnostjo zadel objekt.

Nogometna igrišča kot bojna polja

V SZ na desetine nepojasnjenih zločinov med pripadniki vojske

LONDON — Britanska revija Jane's, ki je specializirana za vojaško tematiko, je prejšnji teden objavila vznemirljive podatke o množičnih umorih sovjetskih vojakov. Revija poroča, da je bilo lani ubitih 59 častnikov, od poročnikov do generalov. Leto prej so zabeležili samo dva taka umora, leta 1979 pa samo enega.

Jane's skuša v svojem poročilu analizirati ta zaskrbljujoč pojav. Po mnenju pisca članka so tako številni umori in napadi na pripadnike vojske posledica medetnične mržnje, ki se nevarno širi v vsej Sovjetski zvezi. Pisec omenja tudi, da je do takih dogodkov prihajalo samo v času Stalina in morda v carski Rusiji. Sovjetske oblasti niso doslej ničesar ukrenile, Jane's pa pripominja, da nemara nimajo pravega interesa, da bi iskale morilce. Revija ponuja še drugo domnevo, in sicer da med prebivalstvom narašča sovraštvo do Rdeče armade in da se posamezniki ali morda celo organizirane skupine na tak način maščujejo.

Poleg ugibanj in domnev revija Jane's objavlja tudi podrobnejše podatke o nekaterih umorih, ki jih je po sili razmer obravnavalo tudi sovjetsko vojaško sodstvo. Med zadnjimi žrtvami je bil mladi poročnik Igor Kolostjakov, nad katerega se je morilec znesel z nožem in ga dvanajstkrat zabodel. Dvanajst ran pa so našli tudi na truplu polkovnika Vladimira Bazanova, medtem ko so vzroki smrti Sergeja Sadojana, ki je bil kapitan na podmornici, doslej še neznan. Policijskim agentom, ki so preiskovali te tri primere umorov, ni uspelo najti niti enega oprijemljivega dokaza. Eden od agentov, ki je bil domnevno morilec na sledi, je celo izjavil, da mu je le-ta pobegnil, ker je »policijski pes zaspal...«. Angleška revija zaključuje svoje pisanje z ugotovitvijo, da sovjetske vojaške oblasti doslej niso naredile ničesar, razen tega, da so s civilnim sodstvom ustvarile posebne delovne skupine.

Ukradli ducat neprecenljivih slik

BOSTON — Prejšnjo noč so znanci iz muzeja Isabelle Stewart Gardner odnesli 11 pomembnih umetnin holandskih umetnikov in francoskih impresionistov. Po izjavah predstavnikov muzeja so tatovi preliščili nočne čuvaje, ker so se preoblekli v policaje in tako prišli v muzej, češ da morajo nekaj kontrolirati. Zanimivo je, da nihče ni videl, da bi kaj odnesli. Med slikami, ki so izginile, sta tudi Rembrandtova »Dama in gospod v črnem« ter »Nevihita na Galilejskem morju« (na telefoto AP).

Kustos Gardnerjevega muzeja Karen Haas je rekla, da veljajo ukradene slike nekaj sto milijonov dolarjev (več sto milijard lir), da pa jih je skoraj nemogoče prodati, ker so vse preveč dobro znane, da bi si jih kdorkoli upal kupiti. Med drugim je večina teh umetnin bila v muzeju že skoraj 100 let. Tudi izvedenec za slikarstvo univerze v Harvardu William Robinson je dejal, da je vrednost ukradenih umetnin neprecenljiva.

Glavno mesto Windhoek bo jutri gostilo kakih 1.500 tujih diplomatov

Namibija neodvisna po več kot stoletni kolonizaciji

WINDHOEK — Namibija bo po več kot stoletni kolonizaciji postala samostojna, neodvisna država. Jutri se bo ta afriška država za 24 ur spremenila v središče svetovne diplomacije, saj se bo slovesnosti proglasitve neodvisnosti udeležilo kar tisoč petsto tujih diplomatov iz 150 držav, dogodka pa bo sledilo na stotine novinarjev.

Glavno mesto Namibije, Windhoek, bodo torej preplavili najuglednejši gostje, med katerimi bodo južnoafriški predsednik De Klerk in črnski lider Nelson Mandela, v delegaciji zunanjih ministrov bodo Američan James Baker, Sovjet Ševardnadze, Italijan De Michelis, Nemca Genscher in Flack, Anglež Douglas Hurd. Afriške države bo zastopal predsednik organizacije za afriško enotnost Hosni Mubarak, ki je hkrati tudi egiptovski predsednik. Ta izredni sestanek bodo predstavniki tujih vlad izkoristili tudi za razgovore; opazovalci so prepričani, da se bosta Baker in Ševardnadze, na podlagi volilnega izida v Vzhodni Nemčiji, razgovarjala o možnosti združitve Nemčije. Druga pomembna tema zasebnih pogovorov bo brez dvoma vprašanje Angole, kjer že 15 let divja državljanska vojna. Namibijska vlada je na jutrišnje slovesnot povabila tudi angleškega predsednika Dos Santosa in predsedni-

ka Zaira Mobuta Sese Seka. Oba predsednika bosta sprejela tako Baker kot Ševardnadze.

Mesto Windhoek, ki šteje le 120 tisoč prebivalcev, bo le s težavo gostilo tolikšno množico tujih uglednih gostov. Vsi hoteli so že zdavnaj zasedeni, za več kot tisoč novinarjev pa so organizatorji poskrbeli na svojevrsten način: namestili jih bodo v spalne vagonce, ki so jih za to priložnost pripeljali od vsepovsod. Namibija leži na afriškem jugozahodu in je približno trikrat večja od Italije. Obalni predel države je puščavski in divji, zato je skoraj nenaseljen. Večina prebivalstva živi v vzhodnih predelih države; Namibija šteje le milijon 252 tisoč prebivalcev, od tega je ogromna večina črncev, v državi pa živi še 80 tisoč belcev in 50 tisoč mesticev. Windhoek je glavno in hkrati najbolj naseljeno mesto, ostala središča štejejo največ po 15 tisoč prebivalcev. Tudi v tej afriški državi pomanjkanje vode in rodovitne zemlje onemogoča razvoj kmetijstva. Bogastvo države pa predstavljajo rude, predvsem diamanti, saj jih letno izkopljejo približno 940 tisoč karatov. V Namibiji pa obstaja tudi največji rudnik urana na svetu.

Na sliki (AP): Namibijci s tipičnim pokivalom in zastavo nove neodvisne države

RIM — Rimsko nogometno igrišče je bilo v nedeljo spet prizorišče gnusnih nasilnih prizorov. Začelo se je sicer na igrišču, kjer so se igralci Rome in Lazio ob koncu prvega polčasa pošteno pretepli. Odgovorili so navijači Lazia iz svoje že tradicionalne trdnjave na severnem ovinku in prižgali ogenj, ki je povzročil nemalo skrbi čuvajem javnega reda. Policija je takoj posegla in vzpostavila mir, pri čemer je bilo nekaj oseb aretiranih, bilo pa je tudi nekaj ranjenih tako med silami javnega reda kot med gledalci.

Na italijanskih nogometnih igriščih, le nekaj mesecev pred svetovnim prvenstvom, se spet uveljavlja nasilje. Iz komentarjev časopisov se da razumeti, da postajajo stadioni čedalje bolj rezervna pretepačev in huliganov, ki z nogometom nimajo kaj opraviti: resnični ljubitelji športa ostajajo doma in gledajo tekme na televizijskih ekranih. Stadioni so v rokah huliganov, katerih edini cilj je nasilje pa naj bo zavito v še tako nedolžne športne slogane.

Na sliki (telefoto AP): prizori z nedeljske nogometne tekme med Romo in Laziom. Posnetek s psom sodi v obdobje po tekmi, ko so navijači zmagovite Rome vdrli na igrišče, da bi dali duška svojemu navdušenju...

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu.
Njegov je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjem Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 599
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Potniština plačarja v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLVI. št. 65 (13.598)

Trst, sredo, 21. marca 1990

V Nemški demokratični republiki potekajo priprave za sestavo nove vlade

Nemški socialdemokrati nasprotujejo sodelovanju s krščansko demokracijo

Liberalci sprejeli sodelovanje s konservativnim kartelom Zveze za Nemčijo
Tako v Moskvi kakor tudi v Parizu načelno ne nasprotujejo združitvi obeh držav

VZHODNI BERLIN — Uresničitev čim širše koalicije za sestavo bodoče vzhodnonemške vlade: to je sedaj prioriteta naloge Lotharja de Maiziereja, voditelja Krščanskih demokratov, ki so proti vsakemu pričakovanju dosegli velik uspeh na nedeljskih volitvah.

Zmaga konservativnih sil pa je že »rodila svoje prve sadove«. Notranji minister ZRN je namreč včeraj ugotovil, da so zabeležili znatno nižje število vzhodnonemških beguncev v primerjavi s prejšnjimi tedni. Teh je bilo včeraj le 1.539, kar je za dobro polovico manj v primerjavi s prejšnjimi dnevi. Sicer s 1. julijem bodo Zahodni Nemci ukinili vsem beguncem iz NDR grotne in druge ugodnosti, ki so jih bili doslej deležni. S tem Kohlova vlada želi omejiti množične priselitve, ki zahtevajo nemalo finančnih izdatkov in ustvarjajo težave pri dodeljevanju stanovanj.

Želja demokrščanskih predstavnikov obeh Nemčij, da bi čimprej prišlo do združitve, se ne bo uresničila po »tekočem postopku«. Odklonilni odgovor vzhodnonemške socialdemokratske stranke, da bi sodelovala v vladni koaliciji, je prekrizal račune de Maiziereja, ki ne bo razpolagal z dvotretinsko večino, ki edina zagotavlja ustavne spremembe za združitve obeh držav. V razlago na to odločitev socialdemokrati potrjujejo, da ne morejo sodelovati s strankami, ki imajo določen desničarski prizvok.

Na drugi strani, kot je bilo sicer pričakovati, so liberalci, ki so na nedeljskih volitvah zbrali 5,3 odstotka glasov, izrazili pripravljenost sodelovati v vladni koaliciji. Vstop liberalcev pa bo bodočemu ministrskemu predsedniku de Maiziereju zagotovil, da bo razpolagal le z normalno večino.

Podobnega mnenja kot socialdemokrati so tudi komunisti, ki poudarjajo, da so za združitve obeh Nemčij, ta proces pa se mora uresničiti postopno.

Združitve obeh držav Moskvo ne skrbi. Tako je za agencijo Novosti dejal odgovorni za zunanje zadeve pri sovjetski komunistični partiji Valentin Falin. Tudi francoska vlada, ki je v začetku izrazila določeno negotovnost, se ogreva za čimprejšnjo združitve obeh Nemčij. Zunanji minister Roland Dumas je namreč podprl teze, ki jih s tem v zvezi zagovarja Helmut Kohl.

Poslanska zbornica ocenila volitve v Nemčiji

RIM — Poslanska zbornica je včeraj razpravljala o zunanjih politiki, večji del pozornosti pa so poslanci posvetili volilnim izidom v Nemčiji. Po uvodnem posegu zunanjega ministra De Michelisa je govoril socialdemokrat Negri, ki se je zaustavil pri vprašanju okolja in Tretjega sveta, na podoben način je posegel radikalec Rutelli, ki je dejal, da se ne sme vsa pozornost osredotočiti zgolj na odnose med Vzhodom in Zahodom.

O procesu demokratizacije je govoril liberallec Battistuzzi, ki je menil, da mora Italija dati tehten prispevek za gospodarsko ureditev vzhodnih držav. Republikanec La Malfa je izrazil upanje, da bi bodoča združena Nemčija ostala pod okriljem NATO in se še razvila v sklopu ES. Napolitano (KPI) je za premostitev blokovske politike v novi nemški državi, vendar za ohranitev ravnovesja, ki edino lahko zagotovi varnost v Evropi. Socialist Amato se zavzema za združeno Nemčijo in za njeno utrjevanje v ES. Forlani (KD), ki je zadnji posegel se prav tako zavzema za čimprejšnjo integracijo enotne nemške države, ki bo lahko še bolj utrdila pojem združene Evrope.

De Michelis optimistično o perspektivah Jugoslavije

BONN — Šef italijanske diplomacije Gianni De Michelis je optimističen glede Jugoslavije in izgledov, da premaga svojo krizo. De Michelis je včeraj v Bonnu dejal, da je Jugoslavija v mnogo boljšem položaju, kot so to mnogi v Evropi prepričani in da je na najboljšem kot države Vzhodne Evrope.

Ko je govoril kot gost nemškega društva za zunanjo politiko o prihodnosti srednje Evrope v sklopu nove arhitekture na celini, je poudaril, da Italija zelo pazljivo opazuje dogajanja na Balkanu in jugovzhodu Evrope in da razvija sodelovanje s temi državami.

Ce bi Jugoslavija premagala svoje etnične probleme, bi ob koncu devetdesetih let postala zmagovalca in pustila za seboj druge države Vzhodne in Jugovzhodne Evrope. Po njegovem mnenju je zelo pomembno dejstvo, da Jugoslavija ni bila nikoli vključena v SEV, kajti države, članice te zveze, bodo imele po njegovem zelo velike težave, da se preusmerijo, ko bo ugasnila vzhodnoevropska gospodarska integracija.

Mihail Gorbačov skuša okrniti pristojnosti republiških oblasti V Litvi je še vedno skrajno napet položaj Rdeča armada nadzoruje industrijske obrate

VILNIUS — Položaj v Litvi je napet in nejasen. Agencijske vesti so namreč do skrajnosti protislovne. Medtem ko dopisniki iz Moskve že govorijo o koncu manevrov rdeče armade v Litvi in o skrajno previdnih odgovorih litovskih voditeljev na predvčerajšnji sklep Mihaila Gorbačova, ki je sovjetski vladni ukazal, »naj sprejme prioritete ukrepe« za potrditev sovjetske suverenosti nad Litvo, pa so vesti iz Litve precej bolj dramatične.

Najpomembnejši litovski industrijski obrati so sedaj pod neposredno upravo pristojnih zveznih ministrstev. Sovjetska vojska je že zasedla jedrsko elektrarno v Ignalini in številne tovarne ob litovski meji. Po izjavah litovske narodne fronte Sajudis se litovski prostovoljci že dva dni organizirajo v »regionalne samoobrambne oddelke«. Da pa bi bila mera polna, je Moskva že

pričela motiti radijske oddaje iz Vilnusa, tako da se širijo glasovi, da bi lahko tudi radio zasedla rdeča armada.

Predsednik litovskega parlamenta Vytautas Landsbergis je po trditvah dopisnikov iz Vilnusa ocenil kot »agresijo« predsinocni sklep Mihaila Gorbačova o razširitvi zveznih pristojnosti na Litvo. »Ta poteza ni bila upravičena, ker ni bilo znakov destabilizacije, proizvodnja pa se je nemoteno nadaljevala«. Po trditvah moskovskih dopisnikov, ki pa citirajo tiskovno agencijo Tass, je pa bil Landsbergis skrajno umirjen in spravljen. Pokazal naj bi razumevanje do sklepa Gorbačova in naj bi poudaril, da so ti v bistvu začetek pogajanj z Litvo, ker je vprašanje lastnine industrijskih obratov skrajno zapletena zadeva. Landsbergis naj bi tudi zagotovil, da sovjetski reaktivci ne preletavajo več litovskega ozemlja, kar naj bi potrjevalo, da so se vojaški manevri končali.

O skrajno napetem položaju priča tudi sinočnji sklep litovskega parlamenta, ki je ukazal markacijo sovjetsko-litovske meje. Nedvomno ta sklep vnaša novo napetost, saj se večja nevarnost incidentov. Skrajno zaskrbljeni so tudi v ZDA, ker posnetki vohunskih satelitov izpodbijajo tezo o »omejenih vojaških manevrih«.

V Vilniusu se nadaljujejo manifestacije v podporo litovske neodvisnosti (Telefoto AP)

V Milanu seminar o možnostih sodelovanja med Italijo in SFRJ

NA 3. STRANI

Pismo Slovenske kulturno-gospodarske zveze evropskemu parlamentu o vprašanju slovenščine

TRST — Slovenska kulturno-gospodarska zveza je ostro in odločno reagirala na nezaslišani dogodek v deželnem svetu Furlanije-Julijske krajine, kjer je bilo ob obisku delegacij parlamentarnih skupin Slovenije in Koroške onemogočeno slovenskemu svetovalcu Brezigarju, da bi spregovoril v svojem materinem jeziku. Na evropski parlament je namreč naslovila daljše pismo, v katerem ga seznanja z omenjenim dogodkom. Poleg izrazov protesta nad zadržanjem predsednika deželne skupščine FJK Solimbergom je SKGZ pozvala v pismu evropski parlament, naj sprejme ustrezne ukrepe, da bi bila resnično uveljavljena evropska raven zaščite narodnih in jezikovnih manjšin in da bi v ta namen Italija zagotovila slovenski manjšini pravičen zaščitni zakon.

V pismu, ki je bilo naslovljeno na predsednika evropskega parlamenta Enriqueja Barona Crespa, na predsednika pravne komisije za pravice državljanov Franza Ludviga von Staffenberga ter na predsednico komisije evropskega parlamenta za peticije Viviano

Redingovo in ki je bilo poslano tudi v vednost italijanskemu ministrskemu predsedniku Andreottiju, zunanjemu ministru De Michelisu, ministru za deželne zadeve Maccanicu, vsem parlamentarcem naše dežele v italijanskem in evropskem parlamentu in predsedniku deželnega odbora FJK Biasuttiju, je med drugim rečeno, da je skrajno neprijetni primer nestrpnosti v deželnem svetu še enkrat razgalil anahronistični vzol zaščite slovenske manjšine, ki ga Italija doslej še ni bila sposobna razvozlati. Takšno ravnanje, je še rečeno v pismu, je hkrati v popolnem nasprotju z ustavnimi določili ter mednarodnimi obvezami Italije in v kričočem nasprotju z raznimi izjavami deželnih predstavnikov o spoštovanju manjšinskih pravic. Kar se je zgodilo v dvorani deželnega sveta prav gotovo ni zgled omike in demokracije, pravi SKGZ, kot niso zgled številni drugi primeri, začeni s primeri zavračanja prošelj v slovenščini. To tudi že zdaleč na predstavlja tiste evropske ravni zaščite, o kateri govori zunanji minister De Michelis.

Senat odobril dopolnila KPI in levice KD o televiziji

RIM — V senatu so včeraj poskrbeli za presenečenje, ki je krivo, da se je razprava o zakonu o javni in zasebni televiziji prelevila v osrednji politični dogodek. Senat je namreč odobril dopolnilo k zakonskemu osnutku, ki ureja predvajanje reklamnih vložkov med televizijskimi predstavami. Dopolnilo so predložili komunisti, na las podobno besedilo pa je predstavil član demokrščanske levice Lipari. Malo pred začetkom volitev je Mancino (DC) svoji skupini dal mžnost, da se izrazi po lastni presoji.

Dogodek je takoj postal polemika in ministrski svet bo danes proučil možnost zapuvice za nadaljnje glasovanje zakona Mamma o televiziji. Jezni so tudi socialisti, ki demokristjanski levici podtikajo grdo spogledovanje s komunisti, liberalci pozivajo k večji enotnosti večine, »sicer čemu bi se mučili s koalicijsko vlado?« se sprašuje Fassino. Cabras, leva

struja KD, pa pripominja, da se nikoli, niti za časa Fanfanija ni zmenil za pozive k enotnosti in redu, ki ga narekuje koalicija in je zato, kot menda vselej, glasoval po zdravi pameti.

Preplah pa je zajel tudi administracijo Fininvesta, ki se boji, da ji z novimi pravili grozi smrt. Sprašuje se tudi, »kaj šele bo, če se večina ne bo zbrala in vzela pameti v roke.« Komaj odobreni amandmaji so namreč takole porazdelili količino reklame: 10% gre RAI, 15% Berlusconi in 18% ostalim zasebnim TV mrežam. Reklame bo mogoče predvajati med prvimi in drugim polčasom ter pred začetkom in ob koncu filmov, koncertov in drugih oddaj, o prekinitvah pa bodo lahko soodločali tudi avtorji. Krčenje števila reklamnih vložkov bo Fininvestove blagajne posušila za dobrih 500 milijard lir, skromni pa bodo tudi denarni prilivi drugih zasebnih televizijskih mrež.

Tudi Cossiga in Andreotti o izrednem komisarju

V političnih krogih deljene ocene o Sici

RIM — O sodni prijavi proti visokemu komisarju Domenicu Sici so včeraj razglabljali tudi v političnih krogih, predsednik republike Cossiga pa je nekako zaključil krog posvetovanj, ki jih je začel že pred dvema tednoma, ko se je »problem Sica« že pojavil na obzorju. Cossiga se je že pogovarjal z ministrom za pravosodje Vassallijem, notranjim ministrom Gavo, predsednikom višjega sodnega sveta Mirabellijem, z nekaterimi vidnimi predstavniki rimskega in palermškega sodstva ter s predsednikom pritomafriske parlamentarne komisije Chiaromontejem.

Včeraj je pri Cossigi bil Andreotti. Izmenjala sta si predvsem mnenje o pristojnostih, ki jih visoki komisar za boj proti mafiji uživa in o doslednosti njihovega izvajanja.

Domenica Sico odločno zagovarja demokratičnejši način, ki je član pravosodne parlamentarne komisije. Med

drugim pravi, da je Sica dosledno spoštoval pravila igre in da ni nikoli precenjeval ne svojih sposobnosti ne svojih pristojnosti. Nicotra zato vabi vse, ki dvomijo v dosedanje Sicovo delo, naj si natančneje preberejo zakon, ki izrednemu komisarju tako rekoč odpira vsa možna vrata za učinkovitejši boj proti organiziranemu kriminalu.

Socialist Calvi je prepričan, da bo srečanje med predsednikom vlade in protimafijsko komisijo, ki bo v petek, razjasnil marsikatero senco, ki je padla na Sico še zlasti po zadnjih palermških dogodkih. Calvi je prepričan, da bi bila »likvidacija« lika visokega komisarja v tem trenutku zelo škodljiva ne samo za ugled nekaterih institucij, temveč za vso vladno strukturo. Vsekakor pa Calvi ne verjame, da se bo afera kmalu zgladila, zlasti ker ni še povsem jasno, do kod sega Sicov deokrog.

Več tisoč ljudi se je zbralo v Ulan Batorju

Opozicijske skupine v Mongoliji zahtevajo večstrankarske volitve

ULAN BATOR — Več kot 4 tisoč ljudi se je včeraj zbralo v mongolskem glavnem mestu, da bi s tem opozorili javno mnenje na nevarnost, da bi vladajoča komunistična stranka ne obdržala obljub po večstrankarskih svobodnih volitvah.

Manifestacije so se udeležili predstavniki osmih opozicijskih skupin, med katerimi je najštevilnejše Demokratično združenje Mongolije.

Na tiskovni konferenci pred samo manifestacijo je vodja opozicijskih skupin Sanjasvren Zorig opozoril, da obstaja nevarnost, da bi se komunistična partija zgedovala po kitajski in uporabila silo in vojsko, da bi zatrla voljo Mongolcev po demokratizaciji, saj doslej ni še preklcala zasilnega stanja.

Na sliki (telefoto AP) množica predstavnikov opozicijskih skupin na včerajšnji manifestaciji v Ulan Batorju.

En mrtev in več ranjenih v medetničnih spopadih v transilvanskih mestih

TIGRU MURES (Romunija) — Zaradi medetničnih spopadov med Romuni in predstavniki madžarske manjšine je ena oseba umrla, šestdeset pa je ranjenih. To je dosednji obračun krvavih dogodkov v transilvanskem Tigru Muresu, kjer je kakih dva tisoč Romunov, v glavnem predstavnikov fašistične organizacije »Vatra Romanesca« napadlo pet tisoč manifestantov, pripadnikov madžarske manjšine, ki so protestirali zaradi vdora romunskih nacionalistov na sedež Demokratične madžarske federacije in ga povsem opustošili. Med huje ranjenimi osebami je tudi podpredsednik Madžarske demokratične federacije, pesnik Andro Suto.

Predstavniki madžarske skupnosti so zaradi tega ostro protestirali tudi do predstavnikov državne vlade in se kritično izrekli o posegu policije, ki je prišla dokaj pozno in bila povsem neúčinkovita.

Ob teh dogodkih je predsednik romunske vlade Ion Iliescu pozval vse k miru in spravi, saj taki in podobni dogodki le prispevajo k še večji destabilizaciji.

Predsednik Herzog poveril Peresu mandat za sestavo izraelske vlade

JERUZALEM — Izraelski predsednik Haim Herzog je poveril mandat za sestavo nove vlade laburističnemu voditelju Šimonu Peresu. Odločitev je padla po petih dneh mrzličnih pogajanj. Herzog ni imel velike izbire, med dvema kandidatom, Peresom in Šamirjem, se je odločil za prvega, ker je »najuglednejši predstavnik tistih političnih sil, ki so prejšnji teden povzročile padec Šamirjeve vlade«.

Peres ima sedaj 21 dni časa, da sestavi novo vlado in skuša pred parlamentom doseči zaupnico. To pa bo skrajno vprašljivo, ker tako Peres kot Šamir lahko računata na polovico poslancev kneseta. Obnovev prejšnje koalicije je zaradi spora med laburisti in likudom neuresničljiva. Edino alternativo predstavljajo male verske stranke, ki pa so skrajno nepredvidljive. Šas, ortodoksna sefardska stranka rabina Josefa Ovadie, je namreč z vzdržanjem njenih petih poslancev v četrtek povzročila padec Šamirjeve vlade.

Kriza pa se je v bistvu začela že v ponedeljek, ko je Šamir zavrnil Bakerjev mirovni načrt za zasedena arabska ozemlja. Za Peresa je bilo to preveč, saj je bilo jasno, da Šamir noče pogajanj s Palestinci, kot jih predvideva načrt ameriškega zunanjega ministra, še manj pa svobodnih volitev v Gazi in Cisjordaniji.

Na sliki (telefoto AP): člani Šamirjeve vlade prebirajo izjave o odstopu

Socialdemokratska zveza Slovenije za učinkovitejšo zunanjo politiko

LJUBLJANA — Socialdemokratska zveza Slovenije se zaveda, da ne ona sama ne Republika Slovenija v svoji mednarodni dejavnosti ne moreta spreminjati sveta, vendar pa meni, da je treba slovensko zunanjo politiko operacionalizirati in doseči tisto stopnjo programatičnosti, ki bo zagotavljala uresničevanje slovenskega narodnega interesa tudi na mednarodnem področju.

Zato je zunanjepolitična dejavnost SDZS, so dejali na tiskovni konferenci, ki sta jo vodila dr. Jože Pučnik in Matjaž Sinkovec, pomembna sestavina celotne dejavnosti stranke, ki pa jo po njegovem mnenju še vedno ne spremlja ustrezna medijska promocija.

V zadnjem letu je SDZS navezala stik s številnimi sorodnimi strankami po vsem svetu, s slovenskimi zdomci in izseljenci (celo v Avstraliji), predvsem zaradi utrjevanja položaja in ugleda Slovenije. Zato razmišljajo o

sklicu srečanja jugoslovanskih in vzhodnoevropskih socialdemokratskih strank v Ljubljani. Ne bodo pa se udeležili bližnjega srečanja levih strank članic delovne skupnosti Alpe-Jadran, ki ga pripravlja ZK Slovenije-Stranka demokratične renove, ker gre za čas tik pred volitvami, ko bi lahko imelo takšno srečanje negativen predvolilni prizvok.

Za sedanjio zunanjo politiko Slovenije menijo, da je preveč boječa oziroma premalo agresivna, da se je preveč oprijela medregionalnega sodelovanja, kar načeloma ni slabo, je pa premalo, in da je srbska zunanja politika pod taktirko Aleksandra Prlje učinkovitejša. Z zastopstvom, kakršnega imajo v zunanji politiki na zvezni ravni, ni pričakovati resnejšega premika pri uresničevanju slovenskih interesov in je zato treba ustanovljati lastna predstavništva vseh vseh, ker bi bilo za to za Slovenijo zanimivo.

Kot veliko priznanje za svoje zunanjepolitično dejavnost štejejo povabilo nekdanjega ameriškega predsednika Walterja Mondala Matjažu Sinkovcu, naj se kot predstavnik Slovenije pridruži mednarodni delegaciji, ki bo nadzorovala potek madžarskih parlamentarnih volitev 25. marca letos.

Sami pa so na slovenske volitve povabili predstavnike Sveta Evrope, ameriškega kongresa, demokratske stranke ZDA in družbe za volilno reformo iz Velike Britanije.

Za obdobje po volitvah pripravljajo predloge sprememb organiziranosti slovenske zunanje politike, v kateri naj bi dobili večjo veljavo strokovnjaki-znanstveniki, slovenski vladi bodo predlagali takojšnje priznanje Litve, predlog za bodočega zunanjega ministra Slovenije v primeru zmage Demosa pa še ni oblikovan. Pravijo, da je konkurenca kar precejšnja. (dd)

Nedeljske volitve v SZ potrdile uveljavitev nepartijskih kandidatov

MOSKVA — Drugi krog volitev v mestne in republiške sovjete Ruske federacije, Ukrajine in Belorusije ter prvi krog volitev v Estoniji in Latviji je v nedeljo potrdil težnje o zmagi radikalnih in demokratičnih sil. V Leningradu, Moskvi, Kijevu in celo v Minsku so bili »ortodoksni« komunisti poraženi. Po pisanju vladnega glasila Izvestija je moskovski svetlet popolnoma prenovljen. Pravda tolažilno navaja, da je več kot 50 odstotkov izvoljenih vpisanih v partijo, seveda pa ne navaja, če tudi sledijo direktivam in smernicam partije. Sodeč po volilni kampanji so bili ti »partijci« izvoljeni po zaslugi neformalnih skupin in drugih grupacij, ker jim je partijski aparat zaradi njihovega nekonformizma in radikalnosti obrnil hrbet.

Agencijske vesti pomenljivo navajajo, da so volilci v Leningradu preprečili izvolitev člana mestnega partijskega cekaja Viktorja Efimova, v Moskvi pa ni bil izvoljen šef mestne policije Piotr Bogdanov. Od 31 leningrajskih poslancev v parlamentu Ruske federacije jih je kar 25 članov tako imenovanega demokratičnega bloka, trije so iz vrst partijskega aparata, dva sta neodvisna, enega pa niso uspeli izvoliti. Za Rusko federacijo je bila značilna zelo nizka udeležba, v Moskvi le 60 odstotkov, marsikje pa bodo morali glasovanje ponoviti, saj ni prišlo na volišča niti 50 odstotkov volilnih upravičencev.

V Ukrajini se je narodna fronta Ruh dobro uveljavila, saj je prejela 30 odstotkov glasov, skupaj z demokratičnimi in radikalnimi poslanci bo imela večino v republiškem sovjetu. Seveda so te večine skrajno vprašljive, ker imamo opravka s heterogenimi gibanji, ki so ideološko in nacionalno težko vskladljiva. V Ukrajini pa so se tudi po zaslugi črnobilske tragedije dobro uveljavili zeleni. Belorusija ni presejnetila, glavne »uradne kandidate« v republiški sovjet so izvolili brez večjih težav, zapleti so bili le v mestnih sovjetih, kjer so se uveljavili tudi radikalci in nacionalisti.

Poglavje zase sta Estonija in Latvija. Od 63 poslanskih mest v republiškem sovjetu, so v tem prvem krogu izvolili 27 predstavnikov estonske narodne fronte in le 4 »uradne« komuniste. Podoben položaj je tudi v Latviji, kjer so predstavniki narodne fronte prejeli 108 poslancev, »uradni« komunisti 63 poslancev, nekaj poslancev so prejeli tudi zeleni in ruski nacionalisti združeni v tako imenovano Interfront (internacionalistična fronta). Rezultati v Estoniji in Latviji pa ne odražajo narodne sestave obeh republik, da je zmago nacionalistov v bistvu omogočil sovjetski uninominalni volilni sistem.

Ob vseh teh rezultatih pa je popolnoma jasno, da s političnega prizorišča zginjajo poslušni predstavniki partijskega aparata, tako da se bo moral sedaj Gorbačov spoprijemati z nepredvidljivimi radikalci prežetimi s populističnimi fantazijami.

Sončne in senčne plati blokade

BEOGRAD — Od začetka leta je 164 podjetij iz Slovenije in Srbije spet začelo poslovati, 46 pa jih je to sodelovanje potrdilo s sporazumom. Druge organizacije pa se držijo utečene prakse dobrih poslovnih stikov iz prejšnjih obdobij, v katerih ima zdaj odločilno vlogo gospodarski interes.

Večina predstavnikov velikih podjetij iz teh republik verjame, da bodo gospodarsko blokado, ki jo je zvezni tržni inšpektorat označil kot enostransko, uspešno premostili. Zvezna inspekcija bo v teh dneh vložila prijave za gospodarski prestop zoper 26 podjetij od 38 preverjenim podjetjem v Srbiji. Pri 20 pregledanih podjetjih v Sloveniji niso odkrili nikakršnih razlogov za vložitev prijave.

To je včeraj v svojem prvem pogovoru z novinarji izjavil novi glavni zvezni tržni inšpektor Božidar Ivetič.

Uspeh federalnega sistema temelji na ravnotežju članic in celote

BEOGRAD — Nobenega zagotovila ni za uspeh kateregakoli federalnega modela, saj vsaka zvezna država temelji na konkretnem in istočasno občutljivem ravnotežju interesov in potreb članic in celote, so včeraj ugotovili na mednarodni okrogli mizi z naslovom »Ameriški in jugoslovanski pogledi na devetdeseta leta«, ki se je udeležilo veliko število strokovnjakov iz obeh držav. Na tem srečanju - pripravila sta ga Institut za mednarodno politiko in gospodarstvo in veleposlanstvo ZDA v SFRJ - so poudarili, da sta federalizem in pluralizem dve strani iste medalje in da so politična demokracija, tržno gospodarstvo in zaščita človekovih pravic nujni elementi vsake zvezne skupnosti.

Podpredsednik jugoslovanske vlade Živko Pregl je na kratko podal cilje jugoslovanskih gospodarskih in političnih reform. Ko je govoril o programu zvezne vlade je povedal, da je ZIS zadovoljen s programom, ki ga je predstavil na začetku svojega mandata, ko se je srečal s tremi osnovnimi dilemami - ali se najprej lotiti gospodarske ali politične reforme, ali se spoprijeti z inflacijo ali pa začeti s korenitimi spremembami gospodarskega sistema in kako se obnašati v sedanjih razmerah.

Pregl je poudaril, da vlada meni, da mora imeti gospodarska reforma prednost pred politič-

no, z deregulacijo gospodarstva in drugimi sistemskimi potezami so ustvarili predpogoje za prilagajanje podjetij ostrim antiinflacijskim pogojem konec lanskega leta.

Ameriški veleposlanik Warren Zimmermann je poudaril, da vlada ZDA nima nobenega stališča ob aktualnih jugoslovanskih ustavnih in drugih pogovorih, vendar upa, da bo izhod v jugoslovanski enotnosti, politični in gospodarski demokraciji in zaščiti človekovih pravic. Želja ZDA je prav tako, da se Jugoslavija oziroma države Vzhodne Evrope izognejo nacionalizmu in sektarstvu. Jugoslavija ima v osrednji Evropi posebno mesto zato, ker je edina komunistična država, v kateri so bile gospodarske reforme katalizator političnih. To seveda predstavlja še večjo obremenitev za zvezno vlado, katere program ZDA zelo podpirajo. Nato je omenil še dve dezinformaciji, s katerima se je srečal takoj ob prihodu v Jugoslavijo in dejal, da ni res, da se ZDA ne zanimajo za Jugoslavijo ter poudaril, da so odnosi med državama še vedno zelo pomembni. Edina obtožba, ki je ne priznavamo, je dejal Zimmermann je, da smo protijugoslovansko usmerjeni, kar pomeni, da bomo še naprej podpirali Jugoslavijo pri reševanju njenih težav. Ena osnovnih odlik programa jugoslovanske in Markovičeve vlade je prav ta, da je jugoslovanski.

Na srečanju gospodarstvenikov obeh držav v Milanu Potreben je kakovosten skok v gospodarskem sodelovanju

MILAN — Naši državi sta bili v zgled drugim v Evropi že tedaj, ko sta v težkih povojnih letih uredili vprašanje meja in dejansko tudi prvi porušili enega od zidov, ki so bili za tiste čase značilni. Danes, ko je med Italijo in Jugoslavijo že dobro razvito vsestransko sodelovanje, ki sloni na prijateljskih in dobrososedskih odnosih, je potreben kakovosten skok, kakršnega narekuje že sama njuna lega, oziroma njuna gospodarska komplementarnost: treba je skupaj investirati, skupaj proizvajati, skupaj tvegati.

To je zatrdil italijanski minister za zunanjo trgovino Renato Ruggiero ob zaključku dopoldanskega dela včerajšnjega seminarja na temu »Jugoslavija: novi gospodarski tok in perspektive sodelovanja z Italijo«, ki sta ga priredili Italijansko-jugoslavljanska mešana zbornica Italjug in Zvezna gospodarska zbornica SFRJ pri Trgovinski zbornici v Milanu. Zasedanje je privabilo več sto podjetnikov z obeh strani meje, kar je neizpodbiten dokaz zanimanja, ki vlada v italijanskih gospodarskih krogih za najnovejši finančno-gospodarske predpise v Jugoslaviji, oziroma za tamkajšnje globoke družbeno-politične spremembe v smeri političnega pluralizma in tržnih zakonitosti.

Minister Ruggiero je izrazil občudovanje za novo, a sila težavno pot, na katero je tako odločno stopila Jugoslavija, in dodal, da gleda Italija na ta proces z velikim zaupanjem. Ne samo, nadaljnja poživitev in povzdig gospodarskega sodelovanja še na višjo kvaliteto raven - je naglasil minister - je v obojestranskem interesu - torej tudi izrecno v interesu Italije. To je Ruggiero potrdil še drugače. Na primer tedaj, ko je omenil ustanovitev finančne družbe za spodbujanje ustanavljanja mešanih podjetij na vzhodno-evropskih tleh - SIMEST. Italijanska vlada je ustrezni zakonski osnutek, katerega predlagatelj je bil sam Renato Ruggiero, odobrila ravno včeraj. Večinski delež kapitala (51 od sto) bo odpadel na denar iz javnih sredstev, 49 od sto bo odpadlo na kreditne ustanove, podjetnike in družbe z državno udeležbo itd. Začetni kapital bo znašal 98 milijard, po treh letih pa 500 milijard lir. Minister Ruggiero je pojasnil, da so med parlamentarno razpravo o osnutku vse politične sile brez izjeme soglašale, da gre dati v sklopu nove družbe SIMEST absolutno prednost Jugoslaviji, ki pač ni samo soseda, ampak tudi in predvsem tista

vzhodnoevropska država, ki se je prva odrekla državnemu gospodarskemu monopolu in prilagaja zdaj svoj ekonomski sistem zahodnoevropskemu. Z družbo SIMEST - je pripomnil Ruggiero - smo pravzaprav prvi začrtali smer, ki jo bo morala ubrati načrtovana Evropska banka za preobnovo in razvoj.

Italijanski minister je še navedel nekaj večjih načrtov, ki jih bosta morali jadranski sosedi čimprej uresničiti: izgotovitev Jadranske avtoceste (Trst-Reka-Zadar-Dubrovnik-Skopje) in odseka Beograd-Budimpešta; speljava plinovoda za dobavljanje alžirskega plina Jugoslaviji in siceršnja energetska kooperacija; sodelovanje med upravama italijanskih in jugoslovanskih potrdilnic (srugače naj bi dobile Pendolino); splošni načrt za sanacijo Jadrana, da bo postal resnično morje prijateljstva in miru, s čimer bosta sosedi postregli tretjim državam s pravim vzorčnim modelom.

Navzoč je bil seveda tudi jugoslovanski minister za gospodarske odnose s tujino Franc Horvat. Tudi on je izrazil zadovoljstvo s pričo tolikšnega odziva na seminar, poudaril, da imata obe državi skupne poglede, in zaželel, da bi prav tako skupaj prispevali k izgradnji širokega in enotnega evropskega gospodarskega prostora. Trgovska izmenjava prek Jadrana se je v zadnjem času občutno povečala in jo bo treba zdaj preusmeriti bolj k industrijski kooperaciji - kakor je rekel že minister Ruggiero - oziroma k polnemu zagonu skupnih naložb, z druge strani pa bo potrebno čimprej pritegniti k štiristranskemu sodelovanju (Italija - Jugoslavija - Avstrija - Madžarska) še Češkoslovaško. V prvi vrsti pa je nujno poglobiti sodelovanje na finančnem oziroma bančniškem področju, saj gre za instrumente, ki so nepogrešljivi v sklopu ekonomskih odnosov v najširšem smislu.

O seminarju bomo še poročali, zdaj naj omenimo le še, da je včeraj popoldne stekla poslovna dejavnost v okviru tako imenovane »biznis grupe«. Šlo je za srečanje in izmenjavo izkušenj ter navezavo stikov med italijanskimi in jugoslovanskimi podjetniki.

Na seminarju so bili tudi slovenski gospodarstveniki iz Furlanije-Juljske krajine, a med njimi delegacija TKB kot sponzorja zasedanja; njena funkcionarka Sonja Škabar je razvila poročilo o vlogi te banke kot spodbujevalke joint-ventures.

DRAGO GAŠPERLIN

Devet milijonov dolarjev davkov Splošne plovbe Piran

PORTOROŽ — Čeprav opravi Splošna plovba Piran kar 93 odstotkov vsega svojega prometa na tujem trgu - za tuje naročnike storitev, to ne pomeni, da je ne skrbi domače gospodarske razmere. Zaradi precenjene vrednosti dinarja (v primerjavi z dolarjem je bil lani v povprečju dinar precenjen za 30 odstotkov, zdaj pa je ta precenjenost še višja), ima Splošna plovba Piran višje stroške poslovanja in prikazani poslovni rezultati ne morejo biti realni. Če k temu dodamo še izredno visoko rast davkov in prispevkov, vse to dodatno znižuje konkurenčnost našega ladjarja na svetovnem pomorskem trgu.

Edina sreča je, da so razmere na pomorskem trgu zdaj ugodne, tako, da je Splošni plovbi Piran vendarle uspelo ustvariti za 27 milijonov dinarjev dobička. Če odštejemo od dobička še vse obveznosti, je Splošni plovbi na koncu ostalo le 1,5 milijona din ostanka dobička. To samo po sebi ne bi bil kdove kako dober poslovni rezultat. Še posebej, če bi upoštevali, da je na tujem trgu lani ustvarila za 160 milijonov dolarjev prilivov in je imela hkrati 120 milijonov dolarjev odliva, kar pomeni, da je v minulemu letu ustvarila kar 40 milijonov dolarjev neto deviznega priliva. Ta podatek je v resnici več kot razveseljiv, saj potrjuje dejstvo, da našim pomorcem spet cvetijo posli in da uspešno režejo mednarodne trgovske vode. Realno podoba poslovanja vidimo, če upoštevamo, da so lani kupili dve rabljeni (vendar manjši) čezoceaniki - Arosio (32.450 DWT nosilnosti) in Kanin (45.630 DWT), ki je zdaj največja ladja slovenske trgovske mornarice. Ladji sta v povprečju stari 5,5 leta. V istem letu so prodali Vrhniko, Litijo in Postojno - dvajset let stare barkače, ki so skupaj imele 40 tisoč DWT

nosilnosti. Če to seštejemo, vidimo, da je uspelo lani Splošni plovbi povečati svojo floto za 38 tisoč ton nosilnosti in jo hkrati še posodobiti (pomladiti). Prav tako so dokupili tudi 500 novih kontejnerjev. Vse to pomeni, da je bil lani dobiček pravzaprav nekoliko višji od tega, kar na koncu kažejo računi.

Prav nerealni tečaj dinarja je povzročil tudi Splošni plovbi Piran likvidnostne težave, saj imajo pri svojem poslovanju kar veliko dinarskih stroškov. Drugi ukrepi gospodarske politike - na primer nižje carine - ladjarjem ne pomenijo veliko. Zato pa so lani plačali kar 9,2 milijona dolarjev vseh prispevkov in davkov. Znesek so izračunali v dolarjih po tečaju za statistiko, da bi ga lažje primerjali z zneskom, ki so ga plačali leta 1988. Takrat so plačali sedem milijonov dolarjev, kar tudi ni bilo malo, toda letos so se Splošni plovbi prispevki realno povečali kar za 31,5 odstotka. Povsem razumljivo je, da so začeli razmišljati, kako bi ubežali vse hujšemu pritisku države z davki in prispevki. In piso edini. Tudi v reški Jugoliniji so na primer izračunali, da bi s brezposlitvijo vseh pomorcev v njihovo lastno podjetje v tujini, privarčevali vsaj pet ali šest milijonov dolarjev letno. Ta znesek že pomeni možnost nakupa kake rabljene čezoceanke. Reška Jugolinija bo ponudila sporazumno prekinitev dela s svojimi 2576 pomorci. Od vseh 1465 delavcev Splošne plovbe Piran je 543 pomorcev že zaposlenih na ladjah Genshippinga - podjetja Splošne plovbe v tujini. Na ta način bi se prav gotovo lahko znebili plačevanja dela pretiranih in povsem nerazumnih davkov. Za Slovenijo ali Jugoslavijo pa to ne more biti dolgoročno rešitev.

BORIS ŠULIGOJ

Borzni pregled

Banca Agricola
Kmečka banka Gorica

NAJBOLJŠI POSREDNIK ZA
VAŠE FINANČNE INVESTICIJE

TRŽAŠKA BORZA

	16.3.	20.3.		16.3.	20.3.
URADNE KOTACIJE					
Generali	39050	39725	Fidis	7650	7570
Lloyd	16150	16600	Gerolimich	116	116
Lloyd risp.	11450	11500	Gerolimich risp.	92	90
RAS	23500	24250	SME	3700	3760
RAS risp.	12600	12650	Stet	5210	5302
Sai	17700	18200	Stet W-10	—	—
Sai risp.	7900	8050	Stet W 9	—	—
Montedison	1780	1833	Stet risp.	4580	4650
Montedison risp.	1200	1215	Tripovich	11800	12000
Pirelli	2700	2740	Tripovich risp. nc	4480	4450
Pirelli risp.	2710	2780	Att. Immobiliari	5300	5400
Pirelli risp. nc	2145	2160	FIAT	10406	10382
Snia	2538	2655	FIAT priv.	7195	7185
Snia risp.	2550	2630	FIAT risp.	7295	7250
Snia risp. nc	1700	1700	Gilardini	4850	4870
Rinascente	7700	7720	Gilardini risp.	3800	3795
Rinascente priv.	3980	3990	Dalmine	405	417
Rinascente risp.	4300	4300	Marzotto	8000	8000
Premuda	3600	3570	Marzotto risp.	8000	7900
Premuda risp.	2100	2150	Neuratto risp. nc	6000	5950
SIP	1550	1551	NEURADNO TRŽIŠČE		
SIP risp.	1370	1415	I. C. C. U.	800	810
Bastogi	358	358	SO. PRO. ZOO.	900	900
Comau	4430	4450	Carnica Ass.	10500	10000

MILANSKA BORZA: VREDNOTNICE S STALNIM DONOSOM

	20.3.	spr. %		20.3.	spr. %
VEČLETNI BLAGAJNIŠKI ZAPISI					
BTP junij 1990 10,5%	99,45	—	CCT december 1990 IND	100,90	-0,05
BTP maj 1990 10,5%	99,50	-0,05	CCT februar 1991 IND	101,10	+0,10
BTP januar 1990 12,5%	—	—	CCT februar 1992 IND	100,20	-0,05
ZAKLADNIŠKA KREDITNA PISMA					
CCT ECU 1982/89 13%	—	—	CCT februar 1992 9,8%	99,90	—
CCT ECU 1983/90 11,5%	99,90	+0,10	CCT februar 1995 IND	99,00	+0,05
CCT ECU 1984/91 11,25	100,15	-0,20	CCT februar 1996 IND	96,25	—
CCT ECU 1984/92 10,5%	100,10	-0,10	CCT februar 1997 IND	93,70	—
CCT ECU 1985/93 9%	95,75	-0,26	CCT jan. 1990 BA 12,5%	—	—
CCT ECU 1985/93 9,6%	96,75	-0,26	CCT jan. 1990 BB 12,5%	—	—
CCT ECU 1985/93 8,75%	95,30	-0,26	CCT jan. 90 USL 12,5%	—	—
CCT ECU 1985/93 9,75%	97,95	-0,15	CCT januar 1991 IND	100,95	-0,05
CCT april 1992 10%	95,70	+0,05	CCT januar 1992 IND	100,30	-0,20
CCT julij 1992 IND	—	—	CCT januar 1992 11%	98,25	—
CCT januar 1991 IND	100,95	-0,05	CCT januar 1993 IND	—	—
CCT julij 1993 IND	99,20	—	CCT januar 1996 CV IND	98,50	—
			CCT januar 1997 IND	93,75	-0,05
			CCT januar 1995 IND	—	—
			CCT januar 1996 IND	95,90	-0,10
			CCT julij 1990 IND	100,00	—
			CCT julij 1991 IND	100,75	+0,10
			CCT julij 1995 IND	96,25	+0,26
			CCT julij 1996 IND	95,55	-0,05
			CCT maj 1991 IND	100,65	+0,05
			CCT maj 1992 IND	—	—
			CCT maj 1995 IND	94,90	+0,16
			CCT maj 1996 IND	95,10	—
			CCT maj 1997 IND	93,20	-0,05
			CCT marec 1991 IND	100,80	—
			CCT marec 1995 IND	95,45	+0,10
			CCT marec 1996 IND	95,85	-0,05
			CCT marec 1997 IND	93,55	+0,05
			CCT nov. 1990 IND	100,00	+0,05
			CCT nov. 90 EM 83 IND	100,65	-0,05
			CCT nov. 1991 IND	100,50	+0,05
			CCT nov. 1992 IND	98,70	—
			CCT nov. 1995 IND	95,85	—
			CCT nov. 1996 IND	93,40	—
			CCT oktober 1993 IND	98,35	—
			CCT oktober 1990 IND	100,00	—
			CCT oktober 1991 IND	100,50	+0,10
			CCT oktober 1995 IND	95,75	+0,05
			CCT oktober 1996 IND	93,25	-0,05
			CCT sep. 1990 IND	100,10	—
			CCT sep. 1991 IND	100,65	—
			CCT sep. 1995 IND	95,20	—
			CCT sep. 1996 IND	94,90	-0,11
			CTS marec 1994 IND	75,00	+0,13
			CTS april 1994 IND	74,70	—
			ED SCOL 1975/90 9%	101,10	+0,10
			ED SCOL 1976/91 9%	99,90	—
			ED SCOL 1977/92 10%	98,90	—
			REDIMIBILE 1980 12%	102,70	+0,34
			RENDITA — 35 5%	71,50	-1,38

MILANSKA BORZA: VODILNE DELNICE

	20.3.	spr. %		20.3.	spr. %		20.3.	spr. %
ZIVILSKA INDUSTRIJA - KMETIJSTVO								
Alivar	10850	+0,46	Italcementi	128850	+1,77	Bonifiche Siele	26600	-0,22
Eridania	8800	-2,75	Unicem	25100	+0,40	Bonifiche Siele risp.	9100	-0,54
Eridania risp.	5340	-0,37	KEMIJSKA INDUSTRIJA - OGLJIKOVODIKI			CIR - Comp. Ind. Riunite	4870	+0,20
Zignago	8990	+2,33	Calp	5445	+1,77	CIR risp.	4820	-0,10
ZAVAROVALSTVO - BANČNIŠTVO								
Alleanza Ass.	44600	-0,24	Enimont	1445	+0,76	Cofide	4700	-1,63
Alleanza Ass. risp. por.	41000	+0,09	Fidenza Vetrar 1000	9210	+0,38	Comau Finanziaria	4445	+0,09
Ausonia	12280	-0,56	Italgas	2699	-0,07	Editoriale SpA	3485	+0,11
Latina Ass. ord.	1682	-3,09	Mira Lanza	—	—	Euro mobiliare	6001	+0,01
Generali Ass.	13880	-0,50	Montedison 1000	1820	—	Ferruzzi Agric.	2457	+0,24
Italia Ass. 1000	39750	+0,15	Montefibre	1219	+0,32	Fidis	7560	-0,65
Abeille	13800	-0,71	Pirelli	2735	+0,55	Fimpar	3495	-1,54
La Fondiaria spa	111450	+0,40	Pirelli risp.	2775	-1,06	Finarte	6780	-0,71
La Previdente	57940	-0,08	Recordati	13180	-0,07	Fiscambi Holding	5380	-0,46
Lloyd Adriatico	20930	+0,62	Saffa	10620	-0,93	Fiscambi risp.	2395	—
RAS fraz.	16500	-1,90	Snia BPD	2611	+1,20	Fornara	3330	+0,63
RAS risp. port.	24220	+0,08	Snia Fibre	1870	—	Gaic	26250	+0,19
Toro ord.	12650	-1,17	Snia Tecnopolimeri	7030	-0,56	Gemina	2164	-1,09
Unipol	21750	+0,18	TRGOVINA - KOMUNIKACIJE			Gemina risp.	1405	-0,49
Unipol priv.	23470	-2,00	Rinascente	7610	-1,16	Gerolimich	116,00	—
Banca Comm. Italiana	16180	-0,06	Standa	34300	-0,57	Gerolimich risp. port.	90,25	-1,36
Banco di Roma	4896	-0,46	Standa risp. port.	13020	+0,54	IFI priv.	26980	-0,07
Credito Italiano	2388	-0,50	Alitalia cat. A	1595	+2,17	IFIL fraz.	8145	—
Interbanca priv.	2705	-1,63	Alitalia priv.	1200	—	IFIL risp. port. fraz.	4201	+0,02
Mediobanca	52600	+2,13	Italcable	18399	-0,11	Italmobiliare	209450	-0,02
	18950	-0,36	SIP	1571	+1,22	Pirelli & C.	9610	-0,41
PAPIRNA INDUSTRIJA - CEMENT								
Cart. Burgo ord.	13400	-0,63	SIP risp. port.	1425	+0,49	Riva Finanziaria	8510	-0,05
L'Espresso	23700	+0,38	Sirti	12910	-1,44	Saesi	3941	-0,97
Mondadori	—	—	ELEKTROTEHNIKA - FINANCE			Schiapparelli	1320	+0,22
Poligraf. Editoriale	6500	-0,61	Ansald Transporti	5210	+0,96	Sisa	3520	+0,57
Cementir	3440	+1,17	Tecnomasio	3850	-0,28	SME	3750	+0,94
			Bastogi	353	-1,67	SMI Metalli	1785	-0,55
						SOGEFI	1340	-1,47
						Stet	3585	-0,13
						Stet risp. port.	5300	-0,22
						Tripovich	4710	+0,66
							12000	+0,20

Občinska seja v Nabrežini se je zavlekla pozno v noč Konvencija za Sosljanski zaliv jabolko spora med večino in KPI

Devinsko-nabrežinski občinski svet se je pozno v noč ukvarjal z urbanistično konvencijo za upravljanje Sosljanskega zaliva, ki precej razdvaja občinski odbor in komunistično opozicijo, medtem ko so socialisti, ki so tudi v opoziciji, že napovedali, da bodo podprli ta sporazum z družbo Fintour iz »družine« Finsepol. Sporen in povsem nerešen pa ostaja ob tem problem urbanistične ureditve novega sosljanskega pristanišča, kjer je prišlo do ostrega spora med pristaniškimi poveljstvom in deželno upravo. Pristaniško poveljstvo je namreč pred kratkim zavrnilo občinski podrobni načrt za pristanišče in posredno tudi ves projekt Finsepol za preureditev tega objekta, kar ustvarja nemalo težav občinski upravi in tudi samemu Cardarelliju.

Načelnik Slovenske skupnosti Martin Breclj je na ponedeljkovi občinski seji pozitivno ocenil vsebino konvencije, ki po njegovem določa konkretna jamstva proti nevarnosti privatizacije Sosljanskega zaliva. Dokument določa javni dostop do morja, naslanja pa se na splošni regulacijski načrt, ki je bil z zelo široko večino odobren pred petimi leti in na idejni projekt arhitekta Renza Piana. Predstavniki SSK je v svojem posegu izrazil začetni nad negativnim za držanjem komunistov, o strogo pa je polemiziral z naravovarstveniki, točneje s Svetovnim skladom za naravo WWF v zvezi z znano peticijo proti

»zacementiranju Sosljanskega zaliva«. Po Brecljevem mnenju gre za grobo potvarjanje dejstev in za dezinformacijo javnega mnenja. SSK se bo še nadalje kot doslej borila, da se bo Sosljanski zaliv skladno in uravnovešeno razvijal s potrebami občinske skupnosti. V tem okviru je Breclj predložil resolucijo, ki med drugim poziva DeZelo, naj čimprej odobri zakon za razvoj kraškega območja.

Nasprotna stališča do konvencije pa je zagovarjal načelnik KPI Ivo Širca. Komunisti kontestirajo že metodo postopanja občinske uprave, pravijo, da so imeli premalo časa za poglobljeno proučitev tega dokumenta, ki ga uprava skuša odobriti preden bi deželni odbor pravnomnočno osvojil občinski podrobni načrt za zaliv. Konvencija predstavlja po mnenju KPI »veliko darilo« za družbo Finsepol, jamstva proti privatizaciji zaliva pa so zelo nejasna in meglena. Isto velja za kočljivo vprašanje cestnih povezav, veliko pozornost pa je Širca namenil po njegovem nerešenemu vprašanju turistične namembnosti bodočih gradenj. Tudi tukaj po mnenju KPI ni nobenih jamstev proti nevarnosti špekulacij in rezidenčnega turizma. Odbor preveč podcenjuje nerešeno vprašanje ureditve pristanišča in se je »tudi s to konvencijo popolnoma podredil potrebam in zahtevam Finsepol«.

Socialisti so tako v ponedeljek kot na sinočnji seji povedali, da se strinjajo z vsebino predlagane konvencije, so pa tudi oni zaskrbljeni zaradi birokratskega spora o ureditvi sosljanskega pristanišča. Alfredo Burger in Vittorino Caldi sta poudarila, da dokument sprejema mnoga stališča in mnoge zahteve PSI proti privatizaciji zaliva in za javni dostop do plaž. Socialistična predstavnika sta v glavnem iznesla stališča krajevne sekcije PSI in deželnega vodstva te stranke, o katerih je tekla beseda na sobotni javni razpravi v Vižvvljah.

Neodvisni odborniki za javna dela Igor Tuta, ki se strinja z vsebino konvencije, pa je postavil v ospredje dejstvo, da se bo morala tudi nova občinska uprava pozorno ukvarjati z razvojem Sosljanskega zaliva. Občina in njeni tehnični ter strokovni uradi bodo morali tudi v bodoče nadzorovati strogo spoštovanje zakonov, sprejetih obvez in predvsem konvencije s Cardarellijevo družbo. V razpravi se je oglasil tudi neodvisni levičar Marino Vocci, ki ni povedal, kako bo glasoval. Tudi on je opozoril na nerešeno vprašanje cestnih povezav in ureditve pristanišča, hkrati pa se je vprašal, kako bo lahko relativno majhna občina kot je Devin-Nabrežina s svojimi tehničnimi službami kos tako velikemu projektu, kot je načrt za turistični razvoj Sosljanskega zaliva.

S. T.

Priveditelji toplo vabijo k vpisu Prvega aprila že sedmi mednarodni tek »Vivicittà«

Letošnje prvo aprilsko nedeljo, ki bo tokrat - pa brez vsake šale - prav 1. aprila, se bo množica Tržačanov in njihovih številnih gostov tokrat že sedmič po vrsti zgrnila na ulice in uprizorila tradicionalni mednarodni krožni tek z naslovom »Vivicittà«. Njegov prireditelj je Italijanska zveza za ljudski šport (Unione italiana sport popolare - UISP), vsedržavni sponzor je tvrdka Evian (znana mineralna voda), krajevni pa denarni zavod Banca Antoniana, medtem ko so pokroviteljstvo prevzele deželna, pokrajinska in občinska uprava. Naj takoj dodamo, da je in bo pri organizaciji tržaškega teka nepogrešljiv praktični delovni prispevek članov Krožka pristaniških delavcev, poleg drugih organizacij in združenj, kot so Sogit, Rdeči križ itd.

Prvoaprilski mednarodni tek - na katerega so letos povabili tudi delegacije iz Koroške in Madžarske, medtem ko je udeležba tekmovalcev iz sosednje Jugoslavije že tradicija - se bo začel ob 10.30 s štartom pred Domom pristaniških delavcev na Trgu Duca degli Abruzzi. Istočasno bodo štartali tudi tekači v 35 drugih italijanskih in v sedmih svetovnih mestih, saj je, kot znano, mednarodnost tega teka (razen po udeležbi na krajevnih ravni) tudi v tem, da poteka sinhronizirano v tolikih različnih mestih. Naj naštejemo le tuja: Barcelona, Berlin, Bruselj, Budimpešta, Lizbona, Sevilla in New York.

Za okrog 70 tisoč tekmovalcev v 35 italijanskih mestih, ki grede od Aoste do Palerma, bodo štart natančno ob

Eden od simbolov prireditve, ki ponazarja njeno univerzalnost

10.30 podali preko radijskih in televizijskih oddajnikov Rai, ob zaključku pa bodo vse rezultate obdelali z računalnikom, tako da bodo poleg krajevnih lahko razglasili tudi vsedržavne zmagovalce, tako absolutne kot po posameznih kategorijah. Seveda je krožni tek kot doslej namenjen tudi netekmovalnim skupinam, ki pa bodo namesto 12 opravile le 4 kilometre poti.

Prireditev je skozi vsa ta leta označevala ekološka poanta, od koder tudi njeno ime »Vivicittà«. Navdihuje ga želja, da bi naša mesta postala manj onesnažena in hrupna, da bi avtomobil prepustil več prostora človeku. Letos pa so ji dodali še temo miru in solidarnosti, zato so tek povezali z znakom Unicef in se odločili, da bodo pomagali romunskim otrokom.

Predsednik Krožka pristaniških delavcev Stelio Farra nam je na včerajšnji predstavitvi manifestacije med drugim povedal, da jo organizacijsko pripravljajo že kake tri mesece in da bo tek s prostovoljnimi delom spremljalo okrog 150 do 200 njihovih članov. Veliko razumevanja so naleteli tudi pri mestnih redarjih in pri občinski upravi sploh (predstavitve se je udeležil tudi odbornik za šport in prosti čas Roberto De Gioia) kot tudi pri številnih naravovarstvenih, športnih in humanitarnih organizacijah in združenjih ter pri posameznikih.

Kot rečeno, bo prvoaprilski krožni tek, ki se bo končal na Trgu Unità, razdeljen na tekmovalni in netekmovalni del. Za prvega je proga dolga 12, za drugega pa 4 kilometre. K tekmovalstvu se lahko prijavijo moški, ki so se rodili pred letom 1974 in ženske, rojene pred letom 1975, medtem ko je netekmovalni del prireditve namenjen prav vsem, brez vsakršnih omejitev. Vpisovanje se je začelo že pretekli ponedeljek, in sicer v 1. nadstropju Doma pristaniških delavcev na Trgu Duca degli Abruzzi 3 (tel. 370380 ali 362776), vsak delavec od 8.30 do 12 ure in od 15. do 18.30. Pohitite!

■ Na predlog deželnega odbornika za šolstvo in kulturo Antoninija je deželni odbor sklenil dodeliti tržaškemu inštitutu za slepce Rittmeyer subvencije 300 milijonov lir za leto 1990. Prispevek bo služil za okrepitev struktur in razvoj dejavnosti ustanove pa tudi za kritje upravnih stroškov.

Dolinska sekcija KPI se pripravlja na volitve

Prejšnji teden se je drugič sestel novi glavni odbor dolinske sekcije KPI, da bi izvolil tajništvo, izvršni odbor in razne notranje komisije, ter da bi nadaljeval s pripravami za volilno kampanjo. Kar se tiče izvoljenih posameznikov, ni prišlo do bistvenih novosti, saj so bili v glavnem potrjeni tovariši, ki so že prej opravljali določene funkcije, omembe vredna pa je bila vključitev dobrega števila mladih. Kratkemu uvodu novega tajnika Giuseppeja Maura je sledila zelo konstruktivna diskusija, ki je nazorno nakazala, kako so majske občinske volitve vsem pri srcu.

Opravljen je bil tudi obračun petletnega delovanja občinskega odbora. Splošna ocena je bila zelo pozitivna, ta vtis pa potrjujejo tudi rezultati - anketa med občani, ki so mnenja, da so se upravitelji vedno in povsod zavzemali za globalno zaščito slovenske manjšine v Italiji, za mirno in konstruktivno sožitje med narodi, za mir in za denukleariziran svet. Posebej so na seji obravnavali vprašanje zaščite narave, ki je te dni znova v ospredju zaradi incidenta z norveškim tankerjem Bernora, zaradi katerega bi v Tržaškem zalivu lahko prišlo do ekološke katastrofe. KPI se je vedno borila za zaščito teritorija, ta pa je bil v dolinski občini v zadnjem obdobju v določeni meri žrtvovan zaradi velikih del na cestnem omrežju, ki grede v glavnem v korist mesta.

Glede 19. vsedržavnega kongresa KPI je bilo ugotovljeno, da se je zaključil pozitivno za vse, kot dokazuje dejstvo, da so se zagovorniki druge resolucije vzdržali glasovanja in tako omogočili enoten vstop v ustanovno fazo, pa čeprav v spoštovanju medsebojnih razlik.

Govora je bilo tudi o delovanju volilne komisije, ki pripravlja program za volilce in seveda seznam kandidatov. Seja se je zaključila s ponovnim pozivom k čimvečji enotnosti, da bi se na volitvah predstavili močnejši, predvsem pa z novim elanom.

DSI priredilo srečanje s Spomenko Hribar »Poziv k umiritvi le nadomestek sprave«

V Društvu slovenskih izobražencev je bil v ponedeljek na sporedu razgovor s sociologinjo, filozofinjo in pisateljico dr. Spomenko Hribar. Tema srečanja je bila pred kratkim objavljena izjava slovenskih vladnih krogov o "narodni umiritvi". Predavateljica je kritično ocenila ta poziv, ni pa prezrla njegovih pozitivnih plati.

Ponedeljkovo srečanje v DSI se je pričelo z otvoritvijo prodajne razstave ljubljanskega slikarja Adalberta Žvaba, ki je daroval svoja dela za gradnjo novega doma sklada Mitja Čuk. Slikar v delih upodablja predvsem obalno kraško regijo. Žvab je na predstavitvenem večeru povedal, da so njegove slike dramatične, kot je dramatična tudi sama podoba Krasa. Stare hiše se počasi podirajo; ljudje zidajo nove, starih pa ni več ne obnovlja. Razstava v prostorih Slovenske prosvete U. Donizetti 3 bo na ogled do konca meseca vsak dan od 17. do 19. ure.

Za predavateljsko mizo je nato sedla Spomenka Hribar. Uvodoma je številnemu občinstvu prebrala svojo članek, ki je bil pred kratkim objavljen v tedniku 7D in v katerem ocenjuje poziv predsedstva Slovenije k "narodni umiritvi". Po mnenju dr. Hribarjeve tu ne gre za toliko pričakovano izjavo o narodni spravi, ampak za njen nadomestek. Sprava je veliko globlja kot nekakšna državljanska umiritev, saj zadeva vsakega posebej individualno v srce. Kljub vsemu pa je ta poziv korak naprej v večjo svobodo, na žalost pa ni popolni preobrat. Negativno plat vidi dr. Hribarjeva tudi v tem, da vlada zahteva "normalizacijo odnosov z državljani", pri tem pa seveda

izključuje iz narodnega občestva vse slovenske ne-državljanke.

Predavateljica je prisotne opozorila na izredno pomemben vidik poziva predsedstva Slovenije, to je priznanje nekakaj izredno spornega pietetnega odnosa do vseh mrtvih. Tu se namreč začneja človečnost neke civilizacije. Nikakor pa ne smemo pozabiti, da so bile te izjave izrečene v času, ko so v teku mrzlične priprave na volitve. Če bi bil poziv k "narodni umiritvi" izrečen pred letom dni, bi bil njegov pomen seveda precej drugačen.

S svojimi kritičnimi ugotovitvami je dr. Hribarjeva izzvala številna vprašanja. Prisotni so želeli kaj več izvedeti o najnovejših premikih v Sloveniji, o poteku volilne kampanje, o predvidevanjih izida volilnega boja. (hj)

Danes v Dolini javno srečanje PSI o zaščiti Krasa

Dolinski socialisti prirejajo danes v sodelovanju s pokrajinsko federacijo PSI javno razpravo o vprašanju načrtovanja in upravljanja kraškega ozemlja v luči obmejnega sodelovanja. Srečanje bo ob 19. uri v občinskem gledališču France Prešeren v Boljuncu. Na njem bodo med drugim sodelovali dolinski podžupan in predsednik KGS Pečenik, pokrajinski tajnik PSI Perelli, tržaški podžupan Seghena, deželni svetovalec Tersar in nekateri ugledni gostje iz Slovenije in iz obmejnih občin. Razpravo bo vodil tajnik občinske sekcije PSI Wiljem Bandi.

V zadovoljstvo obiskovalcev in organizatorjev

Uspešno zaključen Ricmanjski teden

V Ricmanjih so v torek zvečer zaključili letošnji Ricmanjski teden tako, kot so organizatorji upali, prebivalci pa želeli.

Lep nastop združenega mešanega pevskega zbora Slavcev-Slovenec in domače dramske skupine SKD Slavec je navdušil občinstvo, ki je do zadnjega kotička napolnilo dvorano v Babni hiši. Vzdušje po predstavi je bilo veselo, prijetno, navdušujoče. Pevci in pevke so bili zadovoljni, ker so se res lepo izkazali in dobro odpeli svoj program; zadovoljni pa so bili vsi člani dramske skupine, skupno z režiserjem Dragom Gorupom, saj je bila udeležencem večera veseloigra "Pariz je pač Pariz" všeč, nazabavali so se, nasmajali in na sploh je celotna prireditev potekla v tako prijetnem razpoloženju, da je bilo le malo tistih, ki se niso še potem ustavili na zaključni družabnosti ob kozarcu vina in ob vseh dobrotah, ki so se ponujale na mizah in obudili spomine na stare običaje, čestitali vsem Jožetom in Jožicam, pa še spili kozarec na zdravje organizatorjev Ricmanjskih tednov, pevcem, pevkam, igralcem in zakaj ne - tudi vsem vaščanom.

Zaključni večer Ricmanjskega tedna je začel s svojim nastopom mešani zbor Slavcev-Slovenec, ki se je za to priložnost predstavil pod taktirko zborovodje Iva Lešnika (zborovodja Aldo Kumar je bil službeno odsoten). Lepo je zapel vrsto slovenskih medžimurskih pesmi in dodal še dalmatinsko, ki je, kot pravimo "užgala".

Potem pa se je predstavila domača dramska skupina (na sliki - foto Magajna), v kateri so nastopili Valter Bet, Alenka Sancin, Neva Kuret, Peter Terčon, Roberto Biagi, Ljivija Cej in kot novinki še Ileana Gobbo in Sarina Paoli. Šepetalka je bila Krasna Massimo, za sceno in luči je poskrbel Sergio Vatovec. Zaigrala je veseloigro prof. Josipa Tavčarja "Pariz je pač Pariz". Tekst je vesel, poln komičnih prizorov in situacij; tem je režiser dodal še nov lik - klepetavo botro, pa še vrsto domišlic, pogojenih prav na Ricmanje in tamkajšnje razmere, ki so jih domačini zelo dobro razumeli in se jim seveda tudi iz srca nasmejali.

»Sam sem z nocojšnjo premiero zadovoljen,« nam je po predstavi povedal režiser Drago Gorup. »Igralci sami so izbrali delo in prof. Tavčar bi mi prav gotovo ne zameril, če bi videl, da sem tekstu kaj dodal, ali pa ga malo skrajšal. Na vsak način me najbolj navdušuje in privlačuje dejstvo, da so ricmanjski igralci za to dejavnost tako zavzeti, da radi igrajo, da nočejo, da bi ta dejavnost, ki ima v vasi že tako dolgo tradicijo, zamrla. Rad delam z njimi in sem vesel, da me vsako leto znova vabijo. Mislim še, da so dramske skupine, skupno z zbori, katalizatorji, okrog katerih se vrtila kulturna dejavnost v naših vaseh. Zato bi morali tej dejavnosti posvetiti morda še več pažnje in omogočiti vsem, ki bi to želeli, potrebne režiserje in še druge dejavnike, ki bi omogočili, da bi dramske skupine še naprej obstajale in se še razvijale.« Režiser in zbor sta prejela v zahvalo sliko Milka Bambiča.

Neva Lukeš

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO TRST

sklicuje

v petek, 23. marca 1990, ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani v Trstu (Ul. sv. Frančiška 20, 2. nadstropje)

36. REDNI OBČNI ZBOR

s sledečim dnevnim redom:

1. otvoritev občnega zbora;
2. izvolitev verifikacijske in volilne komisije;
3. spremembe statuta;
4. poročila predsednika, tajnika, blagajnika;
5. poročila načelnikov mladinskega, alpinističnega, smučarskega in jamarskega odseka, odgovornega za predavanja in odgovornega za markiranje;
6. pozdrav gostov in razprava;
7. poročilo nadzornega odbora in razrešnica;
8. volitve novega odbora.

Vabljeni!

Priporočamo točnost.

Spremembe statuta so na vpogled vsem članom (vsak dan do petka) v društvenih prostorih v Ul. sv. Frančiška 20/III. v uradnih urah.

Potovalni urad
AURORA
vabi
na naslednja potovanja:

od 9. do 16. aprila - na RODOS
od 9. do 16. aprila - na PALMO DI MALLORCA
od 11. do 15. aprila - v LONDON
od 12. do 16. aprila - v PARIZ
od 14. do 16. aprila - v ZAGREB in PTUJ
15. in 16. aprila - v CELJE
od 22. do 25. aprila - v KRANJSKO GORO
od 25. do 29. aprila - na RAB
od 28. aprila do 1. maja - na MALI LOŠINJ
od 12. do 18. maja - v PRAGO in na DUNAJ
od 27. maja do 1. junija - v MADRID in po ANDALUZIJI
od 4. do 13. junija - v MAROKO in LIZBONO

Informacije in rezervacije pri potovalnem uradu AURORA - Ul. Milano 20, tel. 60261.

IZREDNI POPUSTI

na knjigah, grafikah in folklornih predmetih

TRŽAŠKA KNJIGARNA

Trst - Ul. sv. Frančiška 20

do 31. MARCA

Resolucija pokrajinskega sveta Trst potrebuje več avtonomije

Pokrajinski svet je na svoji zadnji seji po daljši razpravi sprejel resolucijo o vprašanju krajevnih avtonomij, kakor le-to izhaja iz vsedravnega in deželnege normativa. Svetovalci so najprej obravnavali deželni zakon št. 10/1988 o institucionalni preureditvi Dežele in o prenosu njenih funkcij na krajevne uprave, nato pa še o vsebini vsedravnega zakonskega osnutka o krajevnih avtonomijah, ki ga je že odobrila poslanska zbornica in je sedaj v senatu.

Resolucija pokrajinskega sveta izraža široko pripravljeno vseh političnih sil, ki ga sestavljajo za izvajanje decentralizacije in za prevzem novih pristojnosti, vendar hkrati opozarja, da je ta pripravljena povsem zmanjšan pričljivi finančni razpoložljivosti in osebja. Priznava tudi, da vsedravnega zakonskega osnutka bolj natančno opredeljuje in razširja funkcije pokrajini in tako večja njihovo učinkovitost na teritoriju, vendar hkrati izraža precejšnje dvome glede na smernice, ki jih je glede prostorskega načrtovanja pred kratkim izdelala Dežela (na primer glede novega urbanističnega zakona, kraškega parka itd.), ker naj bi bile v nasprotju s programskimi indikacijami deželnege zakona št. 10 in z vsedravnim zakonskim osnutkom o krajevnih avtonomijah. Zato je v resoluciji izražena potreba po spremembi zakona št. 10 in še posebno njegovega 9. člena, ki zadeva Pokrajino Trst in ki je po mnenju pokrajinskega sveta povsem neustrezen in kontradiktoren. Pač pa resolucija zahteva uvrstitve Trsta med metropolitanska območja, ki jih predvideva vsedravnega zakonskega osnutka, saj mesto dejansko sovпада s svojo pokrajino, povrh pa si zasluži tudi večje politično in ekonomsko ovrednotenje.

V primeru, da se te zahteve ne bi uresničile, pa resolucija poziva Deželo, naj ob reviziji zakona št. 10 upošteva specifičnost Trsta in podeli njegovi pokrajinski upravi večje diferencirano avtonomijo. V vsakem primeru pa meni, da je potrebno ponovno zahtevati, naj bi Sklad za Trst prišel pod okrilje Pokrajine. Glede na vse to pokrajinski svet z resolucijo pooblašča predsednika, odbor in člane vodstva Zveze italijanskih pokrajini (UPI), naj na vseh pristojnih mestih izrazijo te zahteve, prav tako kot naj jih sami svetovalci prenesejo vodstvom svojih političnih sil.

Sodelovanje med članicami Alpe-Jadran Znanost v boju z algami: začela so se križarjenja

V srednjeročnem obdobju omejitve »cvetenja« alg, v dolgoročnem pa preprečevanje tega neprijetnega pojava: to je osnovni cilj projekta Observatorija za Severni Jadran, ki je z namenom, da bi podrobneje analizirali pojav alg v Jadranskem morju ustanovil posebno delovno skupino. Pred kratkim je skupina izdelala podroben načrt o preučevanju prisotnosti in prekomernega razmnoževanja alg v severnem delu Jadrana, včeraj pa se je začelo prvo predvideno znanstveno križarjenje.

Pri projektu, ki predvideva več tovrstnih križarjenj na precej obseznem delu Severnega Jadrana, sodelujejo znanstveni inštituti iz ožjega kroga držav in dežel članic delovne skupnosti Alpe-Jadran. Pri njem preko znanstveno-raziskovalnih ustanov sodelujejo Slovenija, Hrvaška, Veneta, Furlanija-Juljska krajina in avstrijski land Štajerska. Pobudnika in koordinatorja pobude pa sta delovna skupina Observatorija za Severni Jadran iz Trsta in pa posebna komisija za okolje pri delovni skupnosti Alpe-Jadran.

Za finančno osnovo tega projekta so se članice AJ dogovorile že januarja v Benetkah, ko so raziskovanju pojava alg v Jadrano namenile tri milijarde in osemsto milijonov lir. Pri križarjenjih, vseh bi moralo biti šest in bi se morala izvršiti do 6. julija, bodo predvidoma sodelovali strokovnjaki Laboratorija Rudjer Boškovič iz Rovinja (Hrvaška), Centra za raziskavo morja iz Pirana (Slovenija), Laboratorija za morsko biologijo iz Nabrežine (Furlanija-Juljska krajina), Inštituta za morsko biologijo pri CNR (Vsedravnem raziskovalnem svetu) iz Benetk (Veneta) in Zoološkega inštituta dunajske univerze (Avstrija).

Na prvem križarjenju, ki se bo zaključilo 25. marca, sodelujejo raziskovalci rovinškega in piranskega znanstvenega centra in inštituta ICRAP (Istituto centrale di ricerca sulla pesca marina) iz Rima.

Predstavitve projekcije o demografski sliki v letu 2000 Demografski padec v deželi bo konec stoletja občuten

Deželni odbornik za prostorsko načrtovanje Carbone je včeraj novinarjem predstavil publikacijo z naslovom »Projekcije o prebivalstvu Furlanije-Juljske krajine v letu 2000«, iz katere izhaja podatek, da bo tudi naša dežela ob koncu stoletja doživela občuten demografski padec. Projekcije, ki so jih opravili na osnovi podatkov preštevanj prebivalstva iz let 1961, 1971 in 1981, kažejo, da bo Furlanija-Juljska krajina leta 2000 štela 1.134.000 prebivalcev ali okrog 72.000 manj kot ob koncu leta 1988.

Gre za problem - je dejal Carbone - ob katerem ne kaže jokati, ampak se raje usmeriti v iskanje novih načinov obravnavanja pojava demografskega upadanja, predvsem s strani javnih uprav. Le-te ga bodo morale upoštevati v uravnavanju svojih specifičnih politik, na primer glede javnih izdatkov, gospodarskega in družbenega razvoja. Podrobno bodo morale pretehtati na primer potrebe po javnih storitvah in službah (prevoz, strukture za šport in kulturo, otroški vrtci in jasli itd.), urbanistične izbire (prednost bi morala iti prenovi mestnih jeder in ne širjenju mest na nove površine) in še zlasti potrebe po novih socialnih službah, tako z ozirom na staranje prebivalstva kot glede na prisotnost delovne sile iz držav, ki niso članice Evropske skupnosti in ki bo za ohranitev proizvodne dejavnosti nujno potrebna.

Raziskavo sta nato podrobneje razčlenila ravnatelj deželne statistične službe Giorgio Maggi in Mario Tombolan, ki je vodil njeno izvedbo. Med

drugim sta opozorila, da se spričo demografskega upadanja več zanimanje za tovrstne projekcije in da se je zato Dežela oskrbela z najprimernejšimi programi za obdelovanje in sprotno ažurniranje podatkov, ki ji bodo omogočili spremljati demografsko gibanje in torej ustrezno ukrepati oziroma prilagajati svojo dejavnost dejanskim potrebam deželne stvarnosti.

Danes manifestacija društva Edinost

Družbeno-politično društvo Edinost bo priredilo danes, v počastitev dneva manjšinskih jezikov Evrope (proglasila ga je Konferenca narodov brez držav zahodne Evrope) manifestacijo, ki se bo začela ob 10. uri pred sedežem deželnege sveta na Oberdanovem trgu 6 in končala ob 13. uri pred sedežem vladnega komisarja na Trgu Unità.

Z manifestacijo želi društvo Edinost opozoriti tudi na vprašanje nemške in furlanske manjšine v deželi in protestirati proti neolikanemu nastopu predsednika deželnege sveta ob nedavnem obisku predsednika skupščine Republike Slovenije. Med manifestacijo pred sedežem deželnege sveta bodo člani društva Edinost oddali vsem deželnim svetovalcem predlog zakonskega osnutka za dopolnilo 3. člena deželnegega statuta (ustavni zakon št. 1 z dne 31. januarja 1963).

V prometni nesreči na Obalni cesti ranjen kolesar

Okrog poldne se je na Obalni cesti nad Brojnico pod Križem pripetila včeraj prometna nesreča, v kateri se je ranil 70-letni kolesar Edgardo Bartoli iz Ul. Baseggio 73. Upokojenec se je peljal na kolesu iz Trsta proti Sestljanu, ko ga je v še nepojasnjenih okoliščinah povozil z renaultom 11 Luigino Belgrado iz kraja Arta Terme, ki se je peljal v isti smeri.

Bartolija so reševalci Rdečega križa prepeljali v katinarsko bolnišnico, kjer so mu zdravniki najprej nudili prvo pomoč, nato pa ga premestili na stomatološki oddelek glavne bolnišnice. Bartoli se je potolkel in porezal po obrazu, začasno pa je tudi izgubil spomin. Ozdravel bo v 25 dneh. Izvide o nesreči so opravili karabinjerji iz Nabrežine.

■ Zdravstveno stanje 29-letnega zmarja Claudia Tovornika, ki se je ponesrečil v nedeljo med spustom s hriba San Simeone v Furlaniji, je včeraj ostalo nespremenjeno. Fant leži na nevrokirurškem oddelku katinarske bolnišnice, kjer so ga podvržili zahtevni operaciji hrbenice, ker si je med ponesrečenim pristankom zlomil dve vretenci, zaradi česar ni mogel več premikati nog. Ta poškodba sicer ni bila edina, vendar najbolj zaskrbljujoča.

Tovornik je lastnik zlatarne v Ulici Torrebianca, z nevarnimi, a izredno privlačnimi poleti pod pisanim zmajem pa se je ukvarjal že vrsto let.

Slovensko javnost v Italiji

V ABIMO

na javno razpravo s kandidatom za predsednika Republike Slovenije

dr. JOŽETOM PUČNIKOM

SLOVENIJA IN SLOVENC V ITALIJI V 90. LETIH

ki bo v Kulturnem domu v Trstu v ponedeljek, 26. t. m., ob 20.30

SLORI

Na pobudo občin Dolina, Sežana in Koper

Konec meseca odprta meja z mašo v socerbski jami

Občine Dolina, Sežana in Koper sporočajo, da bo v soboto, 31. marca, in v nedeljo, 1. aprila 1990, odprta meja v Dolini Glinščice od 9. do 18. ure.

Obiskovalci se bodo lahko prosto sprehodili po krožni poti odprte meje Prebeneg-Socerb-Beka-Boiač-Boljunec. Ob tej priložnosti bodo obnovili tradicijo maše v socerbski jami, ki jo bosta darovala škofa Bellomi iz Trsta in Pirih iz Koper v soboto, 31. marca, ob 10.30. Kot običajno, prireditelji odprte meje priporočajo obiskovalcem, naj imajo pri sebi osebni dokument in samo nujno potrebno opremo.

V podporo tez radikalcev o mamilih

Več tržaških osebnosti pristopilo k odboru CORA

Tudi na Tržaškem se širi krog zagovornikov tez posebnega koordinacijskega odbora radikalcev v zvezi z zakonom o mamilih. V tiskovnem sporočilu CORA (Coordinamento radicale antiproibizionista) namreč poudarja, da je po srečanju, ki je bilo pred nedavnim na tržaški Pomorski postaji, več vidnih tržaških osebnosti pristopilo k organizaciji.

Na okrogli mizi so razpravljali predvsem o možnosti uvedbe drugačnih rešitev glede na tiste, ki jih ponuja zakonski osnutek, o katerem razpravlja italijanski parlament. Evropski poslanec in tajnik CORA Marco Taradash je namreč tudi v Trstu naglasil, da se s strožimi kaznimi na račun mamilašev prečega vprašanja uživanja mamil nikakor ne more rešiti. Po njegovem mnenju je edina rešitev v tem, da se z raznimi posegi mamilom odvzame tržna vrednost.

Glede polemike v zvezi s protesti mater mamilašev pa je Taradash izjavil, da njihove upravičene žalosti in ogorčenosti ne upoštevajo prav zagovorniki poostrenih ukrepov proti uživalcem mamil. Njegova stališča je v bistvu podprlo nad 200 Tržačanov, ki je podpisalo tržaško resolucijo CORA. V dokumentu se podpisniki zavzemajo še za izdatnejšo finančno podporo tržaškemu Javnemu centru za pomoč

mamilašem in za učinkovitejše posege proti aidsu.

Resolucijo so podpisali tudi univerzitetna profesorica in načelnica astronomskega oddelka na tržaški univerzi Margherita Hack, psihiater in direktor službe za Umsko zdravje Franco Rotelli in odvetnik Roberto Maniaco, specialist za kazenske procese, ki so med drugim tudi uradno pristopili k odboru CORA. Med že omenjeno javno razpravo, ki se je je udeležilo približno 250 oseb, je k posebnemu odboru radikalcev pristopilo še 14 vidnejših osebnosti.

Skupščina Novinarske zbornice bo 29. marca

Deželna Novinarska zbornica je sporočila, da bo njena redna letna skupščina 29. marca ob 15. uri v dvorani Oceania na Pomorski postaji. Dnevni red predvideva odobritev poslovnega obračuna za leto 1989 in proračuna za tekoče leto. Kot določa zakon, so letno skupščino v prvem sklicu določili za dan prej, 28. marec, na sedežu na Korzu Italia, vendar je ta sedež trenutno neuporabljiv, ker se zbornica seli v novega.

Dogodek je ostro obsodila A. Kalc (KPI)

Napad na spomenik na Opčinah bo verjetno ostal »nepodpisan«

V zvezi s ponedeljkovo eksplozijo pločevinke pred spomenikom padlim na Opčinah je tržaška Kvestura uvedla preiskavo, ki pa zaenkrat ni privedla do otipljivih rezultatov. Dr. Sodano, kateremu so poverili primer, nam je povedal, da lahko računa na bore malo elementov, iz katerih je v bistvu mogoče razviti le uganj, nikakor pa ne osnovanih sklepov.

Kot smo poročali že v včerajšnji številki, so eksplozijo in manjše ognjene zublje, ki so se razvili po njej, najprej zapačili s sedeža radia Opčine. Potem, ko so ogenj pogasili, so preko telefonske številke 113 poklicali agente javne varnosti. Okoli 20. ure sta pred spomenik na Narodni ulici prišla dva agenta DIGOS, ki sta pobrala ostanke pločevinke (gre za pločevinke posebnega preparata, ki ga uporabljamo pri likanju). Pločevinka je eksplodirala, kot je izjavil dr. Sodano, ker so pod njo v bistvu zakurili. Med eksplozijo spomenik NOB ni bil poškodovan, kot tudi ni bilo nikakršne druge materialne škode, medtem ko je seveda močan simboličen pomen vandalskega dejanja. Storilci se na spomenik niso podpisali, kot to sicer ob sličnih akcijah radi počenja.

Na tržaški Kvesturi pa ne povezujejo ponedeljkovega večernega napada na spomenik z grožnjami, ki jih je isti dan po telefonu prejel Radio Opčine. Zapis z grožnjami, ki jih je z nosljajocim glasom izrekel neznani moški, sta prav tako odnesla agenta DIGOS.

Vandalski napad na spomenik padlim na Opčinah pa je odločno obsodila Anamarija Kalc, članica takjnista tržaške federacije KPI. V posebni noti poudarja, da je povsem nesprejemljivo, da varnostni organi nikakor ne morejo zatrei podobnih provokacijskih dejanj, ki so v bistvu odraz nedemokratskega zadržanja skupine nestrpnosti.

Takšna dejanja pa po mnenju Anamarije Kalc ustvarjajo ozračje nestrpnosti in ostrega soočanja med italijanskimi in slovenskimi prebivalci. Na Opčinah pa je sožitje osnova vsakodnevnega življenja in zato tamkajšnja skupnost, je zapisala Kalc, odločno zavrača vsakršno provokacijo. Ob koncu tržaška občinska svetovalka še obzaluje, da ji župan Richetti, na katerega je že januarja naslovlila vprašanje v zvezi z vandalskimi napadi, doslej še ni odgovoril.

■ Zaradi izredno suhega vremena skraj ne mine dan, da ne bi goreli podrastje in suhljad, za kar pa je največkrat kriva požigalska roka piromanov. Gasilci namreč ne verjamejo, da bi bil za vse številne požare kriv cigaretni ogrek. Če se spomnimo na izkušnje iz prejšnjih let, ko so bili v plamenih široki obronki tržaškega krasa, lahko vsekakor letos — vsaj zaenkrat — z zadovoljstvom ugotovljamo, da so bili požigalci prizanesljivi. Na Tržaškem je tudi včeraj bilo nekaj požarov, vendar vsi so bili omejeni.

Kroži v Trstu nevarna zmes mamila?

Injekcija heroina ogrozila življenje dveh mamilašev

Agenti letetečega oddelka tržaške kvesture so v noči med ponedeljkom in toorkom pohiteli v stanovanje na Trgu Puecher 8, kjer so našli 29-letnega Diega Matteia in 27-letnega Roberta Balosa. Fanta je namreč obšla slabost potem, ko sta si vbrizgala dozo heroina. Reševalci so ju prepeljali v glavno bolnišnico, kjer sta si čez noč pomagala, tako da so ju včeraj dopolneno zdravniki odpustili. Dogodek je vsekakor zelo zaskrbljujoč, saj je minilo le nekaj dni od tragičnega konca 25-letnega Alessandra Baissera, ki je umrl prejšnji petek, nekaj ur po injekciji heroina. Če ni drugih specifičnih okoliščin, je namreč zelo verjetno, da kroži v Trstu mamilo, ki so ga razpečevalci pomešali s strupenimi snovmi, da bi tako znižali količino čistega heroina in povečali zaslužek.

Oba mamilaša sta letetečemu oddelku policije že dobro znana, saj imela zaradi posesti mamil večkrat opravka z njim. Stanovanje, v katerem sta zvela heroin, je last 35-letne Federice Fakin, ki je med drugim prva sprožila alarm. Tudi ona je stara znanca policijskih agentov, saj je bila že večkrat prijavljena zaradi prekrškov v zvezi z mamilom, tokrat pa jo bodo prijavili državnemu pravdnikstvu. Vsekakor so včeraj na kvesturi zaslili vse tri osebe, ki so o dogodku podale kaj malo verjetno verzijo.

V industrijski coni gorelo v skladišču za odpadni papir

Ekipe gasilcev so še včeraj zvečer gasile požar, ki je nastal v ponedeljek zvečer v odprtem skladišču za papir v Ulici Errera v industrijski coni. Skladišče je last Lina Calcina, manjšega podjetnika, ki se ukvarja z zbiranjem odpadnega materiala, predvsem papirja. Delo gasilcev je bilo tako dolgotrajno, ker so vse bale tesno stisnjenega papirja morali najprej razdreti in nato pogasiti tečo žerjavico. Papirja je bilo za več desetnih stotov, saj je skladišni prostor dolg pet metrov, visok pa tri. Kljub bonifikacijski akciji (uporabljali so tudi dva bagerja) so iz skritih goršč vedno znova pognali plameni, tako da so gasilci opravljali pravo Sifzovo delo. Da so lahko imeli dovolj vode, so si morali pomagati celo z motornim čolnom.

Plameni niso zajeli samo vskladiščenega papirja, ampak so se pritaknili tudi bližnje tovarniške hale. Na tem objektu škoda ni velika, zaradi uničenega papirja pa lastnik računja na 600 milijonov lir škode. O vzrokih požara ni uradnih verzij, neuradna pa govornjo o verjetni možnosti, da ga je kdo podtaknil.

Tudi v Trstu proces zaradi smrti gradeškega ribiča

Tragična smrt 24-letnega gradeškega ribiča Bruna Zerbina, ki je 19. novembra 1986 padel pod streli posadke patrolnega čolna M 44 postaje mejne milice, bo odjeknila tudi v tržaških sodnih dvoranah.

Tri leta potem, ko so jugoslovanski pravosodni organi arhivirali zadevo, čas da pri streljanju ni prišlo do prekoračitve pooblastil mejnih organov ali do kakih drugih kaznivih dejanj, je bila na tržaškem sodišču vložena obtožnica proti komandantu patrolnega čolna, 32-letnemu Borisu Grgiču, ki temelji na pričevanju ribičev treh bark iz Chioggie, po katerih je do incidenta prišlo v italijanskih teritorialnih vodah.

Grgiča tržaško sodstvo dolži namernege umora, poskusa umora, ugrabitve oseb (druge člane Zerbinevega ribiškega čolna Aurora so namreč spremljali v Koper), nasilja in ilegalnega prenosa bojnega orožja na italijansko ozemlje.

Ni še znano, kdaj naj bi se začela sodna obravnava. Za Grgičevega braniča je sodišče določilo odv. Bogdana Berdona, ki pa še ni imel priložnosti, da bi videl obtožnico. Po odvetnikovem mnenju so vsekakor vse obtožbe na trhljih temeljih, saj bo tožnikom nemogoče dokazati, da je do incidenta prišlo v italijanskih ozemeljskih vodah.

Pri Domju proslava dneva žena s prijetnim pevskim večerom

Odborniki, člani in prijatelji KD Fran Venturini od Domja so letošnji dan žena proslavili prejšnji petek s prijetnim pevskim večerom. Glasbeni spored so seveda otvorili najmlajši izvajalci, pevci otroškega zbora KD Fran Venturini (na sliki - foto Magajna), ki so zapeli pod vodstvom Suzane Žerjal in ob klavirski spremljavi Vihre Kodrič. Prijetno je nato učinkoval nastop ženske pevске skupine Stu ledi, ki je občinstvu zapela ljudske motive iz Trente, s Tržaškega, iz Istre in Prekmurja. Nekaj priložnostnih misli o pomenu mednarodnega praznika žena je nato podala Nerina Švab. Kulturni spored je zaključil MPZ Fran Venturini, ki je zapel pod vodstvom Ivana Tavčarja. (dam)

V Devinu umetniške fotografije Tullia Stravisija

V devinski Kmečki hiši, lepo obnovljeni nekdanji Bridarjevi domačiji sredi starega Devina, je že nekaj dni, od 15. marca, lepa tematsko zamišljena in urejena fotografska razstava. Gre za umetniško fotografsko priveditev, ki jo je na temo drevo pripravil tržaški fotograf amater Tullio Stravisij. Po poklicu sicer mornariški častnik in navtični pedagog je začel s slikarstvom, a je kmalu čopič in paletu zamenjal s fotokamero in kot fotoamater sodeloval pri stotinah domačih in tujih razstavah. O uspehih na tem področju govori kakih sto nagrad in priznanj, med katerimi tudi 2. nagrada na svetovnem tekmovanju, ki se ga je v New Yorku udeležilo 30 tisoč fotoamaterjev z vsega sveta, 1. nagrada na osmem in na devetem mednarodnem tekmovanju v Bologni, štiri 1. nagrade na italijanskem vsedravnem tekmovanju itd.

Za devinsko razstavo, ki je organizirana v okviru devinskega kulturnega združenja (Associazione culturale duinese) je Tullio Stravisij pripravil 40 fotografij in sicer 20 v črno-belem in prav toliko v barvah. Motiv je, kot smo že zapisali, drevo: majhen grmiček topola na grušču, v ozadiju jesenski rdeči ruj, vrsta velikih dreves z debelimi debli ali vrsta samih drevnih krošenj v barvi pozne jeseni, velika češnja, vsa v belem cvetju, veliko in močno razvejano drevo s skrotovčeni vejami, vrsta vrbovih dreves ob mlaki ali jezercu, vrsta mladih zdravih dreves in ob njih debelo deblo drevesa, ki ga je podrla neurje ali starost. Skratka motiv ob motivu, drevo ob drevesu in vse na umetniški ravni.

Razstava, ki naj bi poleg umetniške vrednosti imela tudi ekološke name, bo trajala do konca marca. (fre)

razna obvestila

SKD Barkovlje, Ul. Cerreto 12, prireja POKUŠNJO VINA IN DOMAČEGA KRUKA, zato vabi pridelovalce, da pripravijo vzorce. Datum pokušnje bomo sporočili v naslednjih dneh.

Uprava občine Dolina sporoča, da bo 34. OBČINSKA RAZSTAVA VIN od 5. do 8. maja 1990 v sklopu tradicionalne Majence v Dolini in vabi vinogradnike, da se prijavijo na razstavo do 24. t. m. Prijave sprejema občinsko tajništvo od 9. do 12. ure, tudi po tel. na št. 228110, 228127 in 228392.

Odbor za vzgojo in izobraževanje SKGZ in Dijaški dom v Trstu prireja LETOVANJE ZA OTROKE IN MLADINO na Rakitni od 29. 6. do 13. 7. 1990 za otroke od 7. do 12. leta; v Kmetijski šoli Grm pri Novem mestu od 30. 6. do 14. 7. 1990 za mladostnike od 12. do 18. leta. Informacije in vpisovanje na sedežih SKGZ v Trstu - Ul. sv. Frančiška 20/III, tel. 368094; v Gorici - Ul. Malta 2, tel. 531644, od ponedeljka do petka od 9. do 12. ure in v Dijaškem domu v Trstu - Ul. Ginnastica 72, tel. 573141, od ponedeljka do petka od 13. do 18. ure.

SKD Tabor - Opčine sklicuje v torek, 27. t. m., ob 20. uri v prvem sklicanju in ob 20.30 v drugem sklicanju 22. REDNI OBČNI ZBOR.

Gledališče MIELA REINA - Trg Duca degli Abruzzi 3

30. in 31. t. m. bodo združenja La setima onda, Arcidonna, UDI-ZZI Mimoza, deželna koordinacija UDI-ZZI, CGIL Centro donna in Raziskovalna skupina za pomoč materinstvu v sodelovanju z Zadrugo Bonaventura priredila dvodnevno razpravo na temo DOŽIVLJANJE PORODA (Zgodovina, čustva, raziskovanje in politika žensk).

gledališča

VERDI

Simfonična sezona 1989/90
Jutri, 22. t. m., ob 20. uri (red L) ponovitev opere FIDELIO L. van Beethovna. Opera bo v izvirniku - nemščini. Dirigent Spiros Argiris, režija Frank Bernd Gottschalk.
Ponovitve si bodo sledile 25., 27. in 29. marca ter 1., 3. in 5. aprila.

ROSSETTI

Nocoj ob 20.30 bo skupina Panda Production predstavila THE ROCKY HORROR SHOW Richarda O'Briena. Režija Vivyan Ellacott. Popust za abonente. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.
Ponovitve do 25. t. m.

LA CONTRADA - CRISTALLO

Danes ob 10. uri se bo lutkovna skupina I Piccoli di Podrecca predstavila z delom Furia Bordona IL VIAGGIO INCANTATO. Izvirno glasbo je napisal Angelo Branduardi. Režija Francesco Macedonio.
Ponovitve do 27. t. m.

koncerti

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo - V ponedeljek, 26. t. m., ob 20.30 bo v gledališču Rossetti nastopil ansambel Zürker Kammerorkester - Antonio Meneses.

Gledališče MIELA REINA - Trg Duca degli Abruzzi 3

Nocoj ob 20.30 otvoritveni koncert letošnje sezone, ki jo organizira tržaško društvo »Società musicale d'Italia«.

razne prireditve

Glasbena matica vabi na nastop, ki bo jutri, 22. t. m., ob 18. uri v Gallusovi dvorani v Ul. R. Manna 29.

Narodna in študijska knjižnica v Trstu - Odsek za zgodovino - Tržaška knjigarna vabijo na predstavitev knjige DOMAČE OBRTI NA SLOVENSKEM, ki bo v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20 - Trst, v petek, 23. t. m., ob 18. uri. O knjigi bo spregovoril avtor JANEZ BOGATAJ.

KD Fran Venturini priredi KONCERT GODBENEGA DRUŠTVA PROSEK v soboto, 24. t. m., ob 20. uri v centru Anton Ukmar - Miro pri Domju. Vljudno vabljeni!

Slovenski kulturni klub prireja v soboto, 24. t. m., SREČANJE z dvema mladima predstavnikoma krščanskih demokratov Slovenije. Z njima se bomo pogovarjali o politični situaciji v Sloveniji, o aprilskih volitvah in o njihovih prvih izkušnjah v svobodnem političnem delovanju. Začetek ob 18.30.

V nedeljo, 25. t. m., bo gost KD Kraški dom KVINTET HARMONIK GM s Proseka-Kontovela. Prireditve bo ob 18. uri v Kulturnem domu na Colu. Vabljeni!

kino

ARISTON - 16.00, 22.15 *La guerra dei Roses*, i. Michael Douglas, Kathleen Turner.

EXCELSIOR - 17.00, 22.15 *Nato il 4 luglio*, r. O. Stone, i. Tom Cruise, □

EXCELSIOR AZZURRA - 16.45, 21.45 *Legamili*, r. Pedro Almodovar, i. Victoria Abril, Antonio Banderas, □□

NAZIONALE I - 16.30, 22.15 *Erik il vichingo*, i. Mickey Rooney.

NAZIONALE II - 17.00, 22.15 *Valmont*, r. Milos Forman, i. Colin Firth.

NAZIONALE III - 16.20, 22.15 *Una moglie da sballo*, □□

NAZIONALE IV - 16.30, 22.15 *Harry ti presento Sally*, i. Billy Cristal, Meg Ryan.

GRATTACIELO - 17.00, 22.15 *Tango e Cash*, i. Sylvester Stallone.

MIGNON - 16.30, 22.15 *Crimini e misfatti*, r. in i. Woody Allen.

EDEN - 15.30, 22.00 *Le superfemmine in calore di Miami Spice*, porn., □□

CAPITOL - 17.30, 22.00 *Orchidea selvaggia*, □□

LUMIERE - 18.20, 20.15, 22.00 *E' stata via*, r. Peter Hail, i. James Fox, Peggy Ascroft, Geraldine James.

ALCIONE - 16.00, 22.00 *Mystery Train*, r. Jim Jarmush.

RADIO - 15.30, 21.30 *Match bestiale*, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

izleti

Društvo slovenskih upokojencev Trst organizira 4. aprila 1990 izlet po Istri od Hrastovelj do Vodnjana z ogledom znamenitosti notranje Istre. Vpisovanje na sedežu društva v Ul. Cicerone 8 27. t. m. od 9. do 10. ure

Sindikato upokojencev SPI CGIL od Domja organizira v soboto, 24. t. m., izlet v Beneško Slovenijo. Ogledali si bomo Čedad, Špeter Slovenov in Podbonesec. Po kosilu nam bo za ples zaigral Beneški trio. Vpisovanje na tel. št. 228597.

Sekcija KPI Repentabor obvešča vse udeležence izleta v Prago, da bo v petek, 23. t. m., ob 20.30 organizacijski sestanek v Bubničevem domu. S seboj prinesite potni list, dve sliki ter plačilo. Za vse informacije tel. na št. 327429.

SPDT prireja izlet ob priliki zimskega vzpona na Porezen. Odhod z avtomobili v nedeljo, 25. t. m., ob 6. uri izpred sodne palače v Trstu in ob 6.15 s trga v Sesljanu. Pot bo vodila po Soški dolini v Baško grapo do Petrovega brda, odkoder je 2 uri in pol hoje na vrh Porezna. Pojasnila daje vodja izleta Aleksij Cividari, tel. 415336.

včeraj - danes

Danes, SREDA, 21. marca 1990
BENEDIKT

Sonce vzide ob 6.06 in zatone ob 18.18 - Dolžina dneva 12.12 - Luna vzide ob 3.21 in zatone ob 11.57.

Jutri, ČETRTEK, 22. marca 1990
LEA

PLIMOVANJE DANES: ob 1.18 najnižja 4 cm, ob 5.29 najvišja 12 cm, ob 12.35 najnižja -34 cm, ob 19.41 najvišja 27 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 14 stopinj, zračni tlak 1027,4 mb ustaljen, brezvetrje, vlaga 57-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 10,8 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Oscar Segal, Michael Dilica, Giulia Adamo, Federico Bertoli, Stefano Sperti, Chiara Vincentelli, Alice Sifanno, Elisa Cianji, Andrea Masolin, David Morena, Matteo Trevisan, Sara Vattovani, Valentina Clemente, Alessia Maffettone, Chiara Longo, Mattia Codiglia, Lucia Mariel Olmos, Francesco Tamplenizza, Eleonora Bulgatto.

UMPLI SO: 77-letni Mariano Benedetti, 85-letna Iolanda Kriszanowsky, 70-letna Iolanda Nesich, 84-letna Regina Nadal, 64-letni Duilio Cabrera, 84-letna Valeria Ban, 78-letna Aurelia Giannaccaro, 86-letna Maria Lunardi, 81-letni Libero Kauss, 78-letna Elda Galli vd. Rovani, 73-letni Domenico Ninetto, 83-letna Cristina Clarich, 83-letna Marcella Serpo, 81-letni Renato Sivitz, 87-letna Maria Fachin, 81-letna Maria Paiero, 77-letna Norma Bisiacchi, 78-letni Romolo Celant, 51-letni Franco Toich, 67-letna Nadina Cerni, 84-letni Leopoldo Fumo, 58-letni Marco Rigo, 79-letni Nello Percali, 60-letna Anna Coslovi, 60-letna Nevja Crevatin, 68-letni Mario Ferluga, 68-letna Vittoria Ferluga, 67-letni Gaspare Albanese, 61-letna Bianca Polencig, 65-letna Miranda Ostrovskaja, 81-letni Luigi Bisiacchi, 69-letni Ubaldo Indelicato, 78-letna Anna Perusco, 81-letna Irma Ponte, 29-letni Joyce Bwanyali Phiri, 74-letni Eustachio Pizzilli, 86-letna Antonia Skapin, 80-letni Renato Schak, 92-letna Maria Poccivalsek, 75-letna Stanislava Soave, 93-letni Lorenzo Leone.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARNA

Od ponedeljka, 19., do sobote, 24. marca 1990

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Trg Ospedale 8, Istrska ulica 35, Miramarski drevored 117 (Barkovlje), Ul. Combi 19, Ul. Flavia 89 (Zavljje).
BAZOVIČA (tel. 226210) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Trg Ospedale 8, Istrska ulica 35, Miramarski drevored 117 (Barkovlje), Ul. Combi 19, Largo Piave 2, Borzni trg 12, Ul. Flavia 89 (Zavljje).

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Largo Piave 2, Borzni trg 12, Ul. Flavia 89 (Zavljje).
BAZOVIČA (TEL. 226210) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

prispevki

Ob 9. obletnici smrti dragega očeta daruje Svetko iz Podlonjerja 30.000 lir za TPPZ P. Tomažič.

V spomin na dragega Branka Grahnjo darujejo starši 30.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

Ob 15. obletnici smrti dragega brata Darija Starca daruje sestra Slava z družino 50.000 lir za ŠD Kontovel.

V spomin na Alojza Žerjela (Gigija) darujeta Želka in Drago Klun 10.000 lir za tamburaško skupino KD F. Prešeren.

Namesto cvetja na grob Gigija Žerjela darujeta Magda in Alfio Benci 20.000 lir za tamburaško skupino KD F. Prešeren.

V spomin na Marijo Kosovel darujeta Stanko in Paula Peric 25.000 lir za Sklad Mitje Čuka.

Ob 8. marcu darujejo ženske od Banov, ki so ta praznik praznovale, 80.000 lir za Zadrugo Ban.

Namesto cvetja na grob Ivanke Furlan daruje Elvira Slavac 10.000 lir, Justina Furlan 10.000 lir in Dori Štranj 10.000 lir za pihalni orkester Breg.

V spomin na pok. Ivanko Furlan daruje družina Furlan 100.000 lir za MPZ V. Vodnik.

V spomin na Ninija Batiča daruje Vera 30.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

Ob 3. obletnici smrti Ivana Briščika daruje Slavko Briščik 20.000 lir za postavitve doma - spomenika padlim v NOB iz Briščikov.

mali oglasi

OSMICO je odprl Lovrenc Žerjul v Lonerju. Toči belo in črno vino.

OSMICO je odprl Karlo Sancin iz Loga. Toči belo in črno vino.

V NABREŽINI je odprl osmico Vladimir Caharija. Toči belo in črno vino.

INŠTRUKTORJA za srednjo šolo iščem. Ponudbe pošljite na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Inštruktor".

48-LETNA vzgojiteljica - gospodinjica pomočnica z znanjem italijanščine in angleščine išče zaposlitev pri tržaški družini. Tel. na št. (003861) 721488.

PRODAM 6 lesenih miz 90 cm x 90 cm ter 24 plastičnih stolic za vrt. Tel. 200169.

PRODAM stanovanje 50 kv. m pri Sv. Jakobu. Tel. 327472 od 19. do 20.30.

PRODAM fiat 128 v zelo dobrem stanju po ugodni ceni. Tel. na št. 228614 po 18. uri.

PRODAM obnovljeno kmečko hišo s centralno kurjavo ob bistri Knežici v neokrnjeni Baški grapi, 100 kv. m, parcela 300 kv. m, idealna za lov in ribolov. Tel. (0481) 21711 ali 21712 ob delovnem času.

PRODAM lanco 2000 v dobrem stanju po ugodni ceni. Tel. 229377.

PRODAM golf menfis, letnik '88. Tel. 226355 po 20. uri.

NA POKRITEM trgu v Trstu prodam prostor za prodajo cvetlic in rastlin. Tel. v večernih urah na št. 381006.

RESTAVRACIJA TENCE v Prečniku obvešča cenjene goste, da je ponovno odprta. Tel. 201112.

ČE POTREBUJETE majhno šiviljsko opravilo se lahko zgledate vsako sredo dopoldne pri Skladu Mitja Čuk na Opčinah v zgornjih prostorih.

PODJETJE v Gorici išče osebo za vodenje knjigovodstva in predstavništvo. Pismene ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Drevored XXIV Maggio 1, 34170 Gorica, pod šifro "Gorica".

INŠTRUKCIJE italijanščine nudim dijakom srednjih in višjih šol. Tel. (0481) 30358, ob uri kosila.

VAJENCA z znanjem slovenskega jezika išče Agraria Furlani, Ul. Milano 18, tel. 62200.

GOSTILNA na Krasu nujno išče mlado sposobno delavko (internista). Tel. 327330.

NUDIMO brezplačno stanovanje ter hišne stroške v zameno za oskrbo in vzdrževanje vrta v vili osebam do 55. leta starosti. Tel. 410920.

TRGOVINA jestvin išče pridno in dinamično prodajalko za obdobje od aprila do oktobra. Tel. 212197 od 8. do 13. ure.

SLUŽBO dobi gospodična ali gospa od 30 do 40 let ob skorajšnjem odprtju slovenskega hotela v Rimu. Zaželeno veselje do hotelskega dela, poznavanje jezikov ter vozniško dovoljenje. Stanovanje zajamčeno. Ponudbe poslati na: Levstik, pri Palace Hotel, Korzo Italia 63, 34170 Gorica.

AGRARIA MOČILNIK v Ul. Udine 18, Trst, nudi ročne in nahrbtnne kosilnice po ugodnih cenah z rezervnimi deli.

Primorski dnevnik
Vsa razna obvestila in objave sprejemamo vsak dan od 8. do 13. ure po tel. 7796-611

20. 3. 1990			20. 3. 1990		
TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST	TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1246,700	1235.—	Japonski jen	8,130	8.—
Nemška marka	739,320	736.—	Švicarski frank	827,500	822.—
Francoski frank	218,650	216,500	Avstrijski šiling	105,098	104,400
Holandski florint	656,200	653.—	Norveška krona	190,060	187.—
Belgijski frank	35,551	35.—	Švedska krona	203,610	200.—
Funt šterling	2018.—	1990.—	Portugalski eskudo	8,320	8.—
Irski šterling	1965,600	1945.—	Španska peseta	11,503	11.—
Danska krona	192,900	190.—	Avstralski dolar	944,500	900.—
Grška dramma	7,725	7,300	Jugoslov. dinar	—	100.—
Kanadski dolar	1055,900	1010.—	ECU	1505,600	—

Drevi ob 20.30 v tržaškem Kulturnem domu Koncert orkestra Slovenske filharmonije

Od jutri v TK Galeriji Satirične Novakove risbe

Drevi bo v tržaškem Kulturnem domu ob 20.30 že osmi abonmajski koncert letošnje sezone Glasbene matice. Nastopil bo Simfonični orkester Slovenske filharmonije, ki bo pod vodstvom dirigenta Marka Letonje izvajal Mihelčičeve, Lalove in Franckove skladbe.

Risar, oblikovalec zajedljivih in melanholičnih podob, novinar - karikaturist in občutljivi kronist dogajanj v našem okolju Andrej Novak je zbral svoje poglede na Ljubljano v privlačni in v resnično lepi monografiji. Novakove interpretacije dogajanj v slovenski metropoli so izhajale v ljubljanskem Dnevniku - sprejemali smo jih kot duhovite in visoko profesionalne novinarske komentarje vsakdanjih dogajanj, njihova prava vrednost pa se je pred našimi očmi izgubljala. Med množico pretresljivih vesti, komentarjev, reportaž, oglasov in vsega tistega kar časopisi prinašajo, so njegove podobe sicer žarele kot drobni prebliški virtuoze risbe in iskriče duhovitosti, vendar nismo imeli časa, da bi se jim zbrano posvetili. Delile so nevhvalno usodo vseh časopisov na tem svetu.

V knjigi imajo drugačno funkcijo. Izkazalo se je, da so risane podobe, ki nam kažejo Ljubljano iz najbolj zanimivih zornih kotov, umetnine tiste vrste, ki zahtevajo tudi resen razmislek. Na prvi pogled nam je vse jasno - Andrej Novak je s tekočo risbo zabeležil duhovito misel, z grenkim in malce melanholičnim humorjem je ovekočeval trenutke, ki vnovič usodno posega v bistvo nekdanje baročne lepote - Ljubljane. Na svoj način je komentiral podiranje drobnih identifikacijskih detajlov po mestu, večno rit-

je komunalnih krtoval po ulicah, protislavne navade brumnih meščanov, gradnjo "po meri človeka", kulturni utrip v tričetrtinskem taktu; nore ideje najbolj pametnih meščanov, izginjanje zelenja, plastično naravo itd. Z nekaj drznimi črtami, ki nam pričarajo eno od nešteti ljubljanskih vedut in enega od tipičnih ljubljancov je oblikoval tudi večplastno sporočilo. Kot likovni organizem je njegova risba splet čistih linij, ki se spletajo v arabesko in prekrivajo belo površino papirja kot učinkovit vzorec. Kot nosilka duhovite domisljivosti učinkuje risba kot "impresionistični", skorajda hipni odmev na neko provokativno dogajanje ali dogodek. Umetnik je na jedrnat in razviden način naslikal odsev dogodka, kot se je izoblikoval v njegovem srcu. To pa spet pomeni, da se za "impresionistično" beležko skriva izrazito ekspresivna vsebina. Domisljica, ki nas nasmeje, je šele prva tenčica.

Ko jo odstremo, zaslutimo še druge plasti - umetnikovo ljubezen do rodne mesta, poznavanje njegove zgodovine, prekušni odnos do "večnih" vrednot, spomin na mladost, melanholično obarvano retrospektivo človeških usod in čisto na dnu dvoje prepletenih sestavin - prvinski občutek za risbo in posluš za tisto lepoto, ki se skriva v drobnih stvareh.

Tudi tako se je Andrej Novak uvrstil med pomembne tvorce slovenske satirično obarvane risbe. Eden njegovih predhodnikov, ilustrator Bogdan Grom, je uveljavil živahno "enopotezno" risbo, polno dobrodušnega humorja. Nekoliko starejša kolega Albin Rogelj in Borut Pečar pa sta tudi s pretanjeno risbo ustvarila vsak svoj specifični svet - Rogelj je s fantastičnim preigravanjem risarskih fug ustvaril galerijo človeških nravi in reakcij na življenje v kompliciranem svetu, Pečar pa se je posvetil hudomušnemu portretiranju slovenskih veličin. Vsak po svoje so gradili medij, ki so mu temelje postavili že Vesnari in strupeni Nikolaj Pirnat med obema vojnama. Vsi skupaj pa so dosegli, da je postala satirična risba (namenoma ji ne pravimo karikatura) enakovredna slikarstvu, grafiki in nasploh monumentalnejšim likovnim panogam. Na tanki meji med žurnalizmom in izpovedno likovno umetnostjo so ustvarili galerijo podob, brez katere si zgodovine novejših slovenske umetnosti ne znamo več predstavljati.

MARIJ ČUK

IVAN SEDEJ

Svojevrsna in sugestivna lutkovna predstava v Rossettiju

Z Branduardijem in marionetami v pravljичnem svetu

V presledku par dni smo v obeh osrednjih tržaških gledaliških hišah (SSG in Teatro stabile) videli kar dve pravljici. To se sliši dokaj čudno, a dejstvo je pač tako, čeprav so izhodišča drugačna. Ker smo o postavitvi v Kulturnem domu že pisali, bomo za nedeljsko premiero »Zasajeno potovanje« Furia Bordona v Rossettiju rek-

dek. Tak je bil tudi v nedeljo na premieri in to iz več razlogov.

Prvi je bil v sami uprizoritvi, ki je tekla pod režijsko zamislijo Francesca Macedonia. Besedilo Furia Bordona »Zasajeno potovanje« je ob mojstrskem gibanju marionet, večšem doziranju luči in bogati scenografiji sugestivno in prepričljivo »pravljичno«,

srečnem ljubezenskem koncu, zaročitev in nemara poroki, kot se zgodi v vseh »pravih« pravljicah. V tem enostavnem loku se vrstijo lepi prizori in epizode, ki jih natančno izdelane lutke, zvoki in glasovi bližajo gledalcem ter zveržijo v pravljični svet. Podobe, alegorije, meglice in barve vnašajo svojevrsno sugestivnost, tako da je uprizoritev sočna, bogata in duhovita, mogoče malce premalo koncentrirana, a vendarle tehnično brezhibno izpeljana.

Drugi razlog za nedeljski obisk Rossettija pa je bil kratek koncert znane kantavtorja in glasbenika Angela Branduardija, kateremu je uspelo približati starejša razpoloženja in zvočno etnologijo sodobnemu svetu, po-

pestriti akorde z eksotičnimi elementi, pravljичnostjo, zasanjenostjo, vzdoljnajškim melosom, polnim arabeskega naboja, ki pa ni nikoli samemu sebi namen. Tudi sama izvedba (petje) je intenzivna, saj kaže, da Branduardi močno podoživlja vse tisto, kar izreče in opremi z zvokom kitare, tako da »povleče vase« še poslušalce, jih napolni z močnim izpovednim sporočilom.

Skratka, lep gledališko-pevski večer, ki so ga oblikovali prvi obrtniški mojstri. Znali so ustvariti poetično utvaro, ki se ne iztroši v trenutku, ko pade zastor, ampak spremlja za hip gledalca tudi na ulici.

Prizor iz predstave Zasanjeno potovanje

li, da gre pač za nadaljevanje uveljavljanja Podreccovih marionet in z njimi povezanega ohranjanja tovrstne obrti, ki jo je mojster iz Benečije dvignil na vrhunsko raven. Vse kaže, da se napor Teatra stabile obrestuje, saj je srečanje s Podreccovo umetnostjo oziroma postavitvami, v katerih kraljujejo marionete, vsekakor dogo-

nad vsem tem pa se je dvigala še izvrstna glasba Angela Branduardija, ki je bila dogodek v dogodku. V prelivanju srednjeveško-folklornih-modernih zvokov je tekla pripoved o kraljevem sinu Fiordinandu, ki se zaljubi v lepo uročeno kraljico in prestaja mnoge preizkušnje, da jo lahko reši začaranosti. Potem se seveda ujmeta v

Pomen kiča v vsakdanjem življenju

Mirabilia je naslov zanimive in "občudovanja vredne" razstave, ki je samo še danes (v sredo) na ogled na sedežu kulturno-umetniškega krožka Magnet na Opčinah (Proseška ulica 11, 1. nadstropje, od 20. do 22. ure). Mirabilia oziroma - kot bi se lahko glasil podnaslov - "občudovanje vsakdanjih predmetov" je neobičajna razstava, ki ponuja na ogled čisto običajne predmete, kakršne hranimo verjetno na vsakem domu. Mirabilia je namreč majhna, laična (in prav zato ironična) inačica z oltarji nabitih cerkva, pa čeprav razstava nima z vero nobene opavke, in predstavlja neke vrste prenašanje in s predmeti natlačen Welttheater, v katerem se lahko vsak

obiskovalec brez nadaljnega znajde in prepozna.

Mirabilia je namreč razstava o kiču in o pomenu kiča v življenju vsakega posameznika. V trisobno stanovanje so člani in prijatelji Magneta razstavili spominke, okrasne predmete in drugo podobno drobnarijo (iz plastike, keramike, železa, pliša itd.), ki je pravzaprav nepogrešljiva v vsakdanjem življenju. Skoraj na vsakem domu najdemo vsaj en primerek kiča, ki nam je bil podarjen, ali smo si ga kupili med potovanjem, ali smo ga podedovali. Čisto racionalno in hladno se vsakemu izmed nas zdijo ti predmeti (punčke, kipi, ure, pildki ipd.) skoraj ogabni in primerni samo še za koš. Kljub temu

pa se jim zaradi njihovega čustvenega naboja le redko odpovemo, le redko imamo pogum, da jih odvržemo. Kvečjemu jih spravimo na podstrežje ali v klet.

Mirabilia je torej (ironična) razstava o našem odnosu do kiča, ki ga je postavitev še izraziteje podčrtala. Oblikovalci razstave so predmete odeli namreč v tančico skrivnosti. Postavili so jih na majhne oltarje, poudarili njihovo ničevost oziroma dragocenost z lučmi, zvoki in diapozitivi... Kot pravijo njeni ustvarjalci (gre namreč za skupinsko delo, pri katerem so sodelovali tudi mnogi neslikarji in neumetniki): »Ko odpadejo estetike, ostane igra...«

Kunderova »Nesmrtnost«

V teh dneh je pri italijanski založbi Adelphi izšel nov roman Milana Kundera »Nesmrtnost« (366 strani, 26 tisoč lir).

Kundero odlikuje zmožnost, da na jasen in prosojen način pove stvari, ki jih posameznik s težavo govori samemu sebi. In v tem zadnjem romanu je to svojo sposobnost prignal do skrajnih mej: od komaj zaznavnega giba roke, iz katere se »rodi« nepozaben ženski lik, do »velikih osebnosti«, kot sta Goethe in Hemingway, ki ju opisuje z njuno zadrego pred dejstvom, da sta »nesmrtna«. Skratka, gre za prefinjeno glasbeno tkanje tematik in nravi, kar je glavna značilnost romana, ki človeka »zgrabi« in v katerem se presenečenja vrstijo v nezadržnem, vendar natančno preštudiranim ritmu do točke, ko se v tekstu prav na koncu pojavi ena izmed najmarkantnejših svetovnih osebnosti...

Zadnja Kunderova knjiga je torej ponovna vrnitev k romanu, ki v današnjem času izgublja svojo tradicionalno obliko.

Za spravo med človekom in naravo

Iz Trsta bo danes odpotoval svojevrsen umetniški karavan, s katerim bo skupina mladih umetnikov iz vse Evrope, ki se je priključila tržaški mladi ustvarjalci Valentini Verani, ponesel v Evropo geslo novega umetniškega toka, ki so mu nadeli italijansko ime "Essenzialismo".

Gre za poskus - kot piše v "manifestu" skupine - da bi v času, ko potrošniška ihta in homologirana kultura pretita, da izvotlita tudi najprisrnejšo človeško ustvarjalnost, povrnili umetnosti neki nov humanizem. Mladi umetniki - "manifest" je zaenkrat "podpisalo" pet ustvarjalcev iz Italije, Anglije in Francije - seveda ne odklanjajo dosežkov moderne dobe (niti v umetnosti) in se ne zavzemajo za anahronističen povratak v preteklost - pač pa poudarjajo potrebo po integraciji tehnologije in čustev, po spravi med človekom in naravo (ki naj ne bo samo laboratorij za človekove znanstvene raziskave) in po mednarodni spravi (kot je razvidno, se naziv torej ne nanaša na znakovni ali likovni redukcionizem).

Tržačanka Valentina Verani (ki širšemu občinstvu ni zelo znana, a ki je razstavljala v številnih evropskih državah), Genovežan Alessandro Ferrari, Londončan Denis Dracup, Parižan Skall in italijanski koreograf Emidio Asquino, ki dela v Hamburgu s psevdonimom Jutta Mestesses, bodo odpotovali danes iz Trsta (ob 12. uri s Trga Unità najprej v Berlin, kjer bodo razstavljali v vzhodnem delu mesta v galeriji na znamenitem

Reprodukcija iz kataloga Essenzialismo

Alexanderplatzu, nato pa v Hamburg in v Rim. Kot prvo etapo so izbrali Berlin, prav zato ker je v zadnjih mesecih postal simbol nove evropske politične situacije.

Sklad Vladimira Bartola

Zanimanje za vrsto let prezrtega in pozabljenega pisatelja Vladimira Bartola se v Sloveniji nikakor ni poleglo, temveč prav nasprotno. Po uspelem simpoziju, posvečenem vrednotenju njegove literarne zapuščine (pridelil ga je Sklad Vladimira Bartola 15. februarja v Cankarjevem domu v Ljubljani), je skupina književnih ustvarjalcev sklenila, da bo začela z zbiranjem gradiva za sestavo monografije o Bartolu. Poleg referatov s simpozija naj bi v njej bile zbrane tudi ocene drugih literarnih kritikov. Uresničevanje tega literarnega projekta je trenutno še v začetni fazi, njegovi pobudniki pa računajo na finančno pomoč pristojnih ustanov. Vodja projekta je mladi književnik Igor Bratož. Kot nam je povedal Bratož, želijo pobudniki pritegniti k sodelovanju tudi nekatere literarne kritike iz zamejstva.

V Sloveniji je največ zanimanja za Bartola v krogu mlajših književnih ustvarjalcev. Najbolj dejavna je skupina, ki deluje v Skladu Vladimira Bartola. Ta je nastal konec 1988. leta, vodi pa ga upravni odbor, kateremu predseduje Brane Mozetič. Ustanoviteljici Sklada sta revija Literatura (tj. revija, ki izhaja sicer le eno leto, ima pa vse večji odmev v književnih krogih) in knjižna zbirka Aleph. Obe delujeta v okviru RK ZSMS, vendar omenjena ustanova je le pokroviteljica Sklada. Obe obenem vodijo mnogi, ki so na simpoziju o Bartolu aktivno sodelovali (npr. Tomo Virk, Marko Juvan, Lado Kralj itd.). Glavna dejavnost Sklada je predstavljanje sodobne slovenske literature v drugih jezikovnih in kulturnih okoljih, in sicer s pomočjo prevajanja, publiciranja in predavanja. Hkrati je namen Sklada tudi predstavitev literature iz drugih okolij v Sloveniji. Zgled pretoka literature v druga okolja so ravno prevodi Bartolovega Alamuta.

IVAN VOGRİČ

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 240.000 lir; v SFRJ številka 4 - din (40.000 - din), naročnina za zasebnike mesečno 70 - din (700.000 - din), polletno 390 - din (3.900.000 - din), letno 780 - din (7.800.000 - din).

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ: žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglas: ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir, finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir, mali oglasi 850 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

sreda, 21. marca 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894 - Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
ČEDAD - Ul. Rlistori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Na plenarnem zasedanju kitajskega parlamenta Premier Li Peng zagotavlja trdnost države v komunizmu

PEKING — Veter reform in radikalnih družbenopolitičnih sprememb, ki je zavel nad vso vzhodno Evropo, se je pomiril ob svojem prihodu na Kitajsko. Tako bi lahko sklepali po govoru, ki ga je imel kitajski premier Li Peng na letnem plenarnem zasedanju parlamenta. Pred 2.900 poslanci je Li Peng ugotovil, da sicer komunistični svet doživlja globoke politične in ideološke krize in spremembe, vendar pa to ne bo zamajalo Kitajske, ki namerava, »trdna kot granit«, nadaljevati na poti socializma in proti vsakemu vmešavanju tujih sil.

Li Peng je v svojem ekspezeju pritrdil, da bo Kitajska tudi vnaprej sledila dogajanjem v svetu, predvsem v komunističnih deželah, in upa, da bo s temi deželami ohranila prijateljske vezi, predvsem s Sovjetsko zvezo. Kar zadeva oceno lanskega letnega delovanja vlade, je kitajski premier ugotovil, da je kitajsko ljudstvo slavilo tri pomembne zmage: utišalo je protirevolucionarni upor lanskega junija, doseglo gospodarsko stabilizacijo ter utrdilo položaj na ideološkem in političnem nivoju.

Korekten nastop proti »sovražnikom naroda« na Trgu Tienanmen, je obrazložil Li Peng, je predstavljal zmago nad sabotežji in nasprotnimi silami, katerim je treba preprečiti vsakršno pobudo, da ne bi prišlo do novih neredov. Biti je

treba izredno previdni nad vsakim poskusom destabilizacije, saj so mednarodne sovražne sile stalno pripravljene, da bi uničile komunizem na Kitajskem.

Kar zadeva gospodarsko stabilizacijo, je Li Peng obljubil, da se bo bruto dohodek v letošnjem letu povečal kar za 5 odstotkov, kar bo azijski državi zagotavljalo trdnjšo ekonomsko bodočnost.

V veliki parlamentarni dvorani v Pekingu pa je sameval sedež, ki je bil namenjen Deng Xiaopingu. Kot znano je Deng prav pred dnevi najavil svoj odstop kot predsednik vojaške komisije, edine javne funkcije, ki jo je še imel.

Na zasedanju niso bili povedani vzroki Deng Xiaopingove odsotnosti. Petinosemdesetletni bivši voditelj Kitajske naj bi imel težave zaradi rakaste tvorbe, čeravno nekateri opazovalci ugotavljajo, da je okoli teh zdravstvenih problemov več govoril kot stvarnih resnic. Plenarnega zasedanja pa se ni udeležil niti bivši premier in generalni tajnik komunistične partije Zhao Ziyang. Kot znano, na lanskem zasedanju, pred krvavimi junijskimi dogodki, je prišlo prav med Ziyangom in Li Pengom do hudega trenja, ki se je zaključilo z odstranitvijo predstavnika kitajskega reformizma.

Soprani in tenorji, pozor prosim!

Ne, ne gre za zbor elegantnih plamencev, temveč le za njihovo selitev v poletno rezidenco v hamburškem živalskem vrtu (Telefoto AP)

Namibija je od danes neodvisna država pot do svobode pa je bila zelo težka

WINDHOEK — V namibijskem glavnem mestu Windhoeku in po vsej Namibiji bodo danes sneli oranžno-belo-modro južnoafriško trobojnico, tako da bo na njenem mestu ob zvokih himne N'Kosi Sikele i Afrika (Bog blagoslovi Afriko) zaplapolala modro-rdeče-zelena zastava nove neodvisne države. Končalo se je torej 72-letno gospodstvo Južnoafriške republike nad to zadnjo afriško kolonijo.

Pot v neodvisnost je bila dolga in krvava. Ko so si evropske velesile na berlinskem kongresu leta 1884 razdelili še nezasedena afriška ozemlja, je Namibijo dobilo nemško cesarstvo. Nekaj desetletij prej so se v tej odmaknjeni in negostoljubni deželi naselili luteranski misijonarji. Avtohtono prebivalstvo so sestavljali pripadniki plemen San in Nama ter razna bantu plemena (Ovsambo, Herero in Kavango), ki so v Namibijo prispela pred kakimi 300 leti. Prav plemena Bantu so se najbolj žilavo upirala nemški kolonizaciji. Množični upori so bili predvsem leta 1904 in 1907. Davek, ki ga je plačalo plemo Herero, je bil strahoten. Na ukaz generala von Trotha so od 80 tisoč pripadnikov plemena Herero pobili kar 65 tisoč moških, žensk in otrok. V središču Windhoeka je še vedno spomenik temu generalu, ki je Namibijsce desetletja spominjal na njihovo tragično usodo.

Ob izbruhu prve svetovne vojne so deželo zasedle južnoafriške čete. Južna Afrika je bila tedaj članica Commonwealtha in prav njej je leta 1920 Društvo narodov poverilo nalogo upravljanja nad bivšo nemško kolonijo. Leta 1946 je Organizacija združenih narodov skušala zamenjati dotodanji mandat z novim statusom bivše kolonije, a Pretoria se je uprla temu sklepu, češ da OZN ni naslednica Društva narodov. Južnoafriška republika je kaj kmalu v Namibijo »izvozila« svoj apartheid, tako da je lahko z rasno diskriminacijo lažje izkoriščala neizmerno namibijsko rudno bogastvo. Med drugim je Pretoria s tem skušala

preprečiti, da bi se večinsko črnsko prebivalstvo uprlo vladajoči beli manjšini, potomcem nemških priseljencev in Burom.

Gospodarsko-izkoriščevalna »idila« je trajala do leta 1966, ko so ustanovili SWAPO (Organizacija jugo-zahodne Afrike), ki je ob podpori drugih afriških držav začela oboroženi boj za neodvisnost Namibije. Leta 1971 je mednarodno razsodišče proglasilo za nezakonito južnoafriško prisotnost v Namibiji. Pretoria pa se ni zmenila za razsodbo, v novih pogojih je skušala vnašati razdor med posamezna plemena po prastarem načelu »deli in vladaj«. Leta 1976 je ob podpori »kolaboracionističnih« strank organizirala ustavodajno konferenco, ki pa je klavno propadla, kljub temu da so imenovali začasno vlado. Pretoria je še nekajkrat brez uspeha ponovila manever. Prebivalstvo je namreč dosledno bojkotiralo vse »svobodne volitve«.

Leta 1978 je varnostni svet OZN odobril resolucijo 435, ki je predvidevala prekinitev sovražnosti, svobodne volitve pod nadzorstvom OZN in ustanovitev večnacionalnih mirovnih sil. Prav ta resolucija je služila kot izhodišče za sporazum, ki so ga podpisali v New Yorku 22. decembra 1988 in ki je predvideval umik kubanskih vojakov iz Angole in neodvisnost Namibije. Pretoria je začela svoj umik aprila lani, kljub občasnim spopadom z gverilci SWAPO so ta umik po zaslugi modrih čelad izpeljali do konca.

Na novembrskih svobodnih volitvah je SWAPO zmagala, a ne tako, kot je upala. V novem parlamentu ima namreč 41 poslancev, medtem ko jih ima »kolaboracionistična« opozicija 31. Novi namibijski predsednik Sam Nujoma ne bo imel torej lahkega dela. Morda pa bo prav po zaslugi teh težav Namibija brez hujših zapletov prebrodila začetne zaplete. V deželi je še vedno 78 tisoč belcev, ki bi lahko državi pomagali, če bodo zaupali novim voditeljem.

Izkrivljeni povzetki iz korespondence Jovanke Broz

BEOGRAD — Jovanka Broz je v obsežnem pismu direktorju ter glavne mu in odgovornemu uredniku Politike dr. Živoradu Minoviću protestirala, ker so brez njenega dovoljenja objavljali njeno korespondenco in na tem temelju v časopisih te hiše »pisali novinarske članke za mastnimi naslovi, ki jih potem propagirate na televiziji in s katerimi dvigujete naklado vaših časopisov«.

»Iz teh besedil,« piše med drugim Jovanka Broz, »ste izpustili vse tisto, kar ni v duhu in ne govori za sedanjost srbsko politiko, vsa imena lokalnih politikov - Ljubičić, Daljevića, Pečića, Banovića in drugih. Navajate le imena Hrvatov, Slovencev in Albancev, moje navedbe postavljate v drug kontekst in jim spreminjate pomen.«
»Razumem,« je nadaljevala Jovanka Broz, »da jaz sama nikoli ne bi pritegnila tolikšne pozornosti tiska in da je vse to del neke širše, daljnosežne in dolgotrajne kampanje proti mojemu soprogu. Čudi pa me, da se je Politika, časopis s takšnim ugledom in tradicijo, spustila tako nizko, da brez okusa in meril objavlja prav vse, kar ji pride pod roke.«

V upanju, da boste razumeli ta protest tako, kot sem vam ga predstavila in da si boste prizadevali obrzdati to poplavo neodgovornih in nečloveških člankov po vaših časopisih ter objavili to moje pismo, vas prisrčno pozdravljam,« je Jovanka brž končala svoje pismo direktorju Politike.

ES bi morala omejiti promet tovornjakov

ST. ANTON (AVSTRIJA) — Ukrep avstrijske vlade, ki je na domačih cestah prepovedala nočno vožnjo težkih vozil, bi morali razširiti v vse države Evropske skupnosti. Evropski minister za prevoze Karel Van Miert, ki se je sestel z avstrijskim kolego Streicherjem, je prepričan, da bi bil ta predlog lahko uresničljiv. Prepoved, ki v Avstriji velja od 1. decembra lani in je izzvala nemalo hude krvi med domačimi in tujimi avtoprevozniki, pa ima številne pozitivne plati predvsem z ozirom na probleme okolja.

Prvega oktobra letos bo v Avstriji začel veljati nov omejevalni zakon v zvezi s katalizatorji na težkih tovornjakih. Van Miert je osvojil tudi ta predlog, vendar je Streicherja opozoril tudi pred pretirano strogostjo z avtoprevozniki iz tujih držav, kjer ti zakoni ne veljajo. Prav na ta račun je Van Miert poudaril potrebo po čimprejšnji zgladitvi sporov med avstrijsko oblastjo ter nemškimi in italijanskimi avtoprevozniki, ki so jih povzročile prav omenjene omejitve.

Ministra sta na srečanju govorila tudi o predoru pod Brennerjem, ki bi bil nared lahko že leta 2000, če bo Italija pravočasno začela z deli. Streicher je namreč izjavil, da ne zaupa preveč Bavarski, ki obljublja svoje sodelovanje.

V parlamentarni komisiji konec razprave o Ustici

RIM — Parlamentarna komisija za pokole in terorizem je zaključila razpravo o tragediji pri Ustici, ki jo je začela že 14. februarja, potem ko so prišli na dan novi vznemirljivi podatki o nesreči. Z zaključki komisije so se to pot strinjali tudi komunisti, ki so naknadno zahtevali, naj komisija izroči sodstvu zapisnik o zaslišanju generala letalstva Santucci. Santucci je namreč govoril o skrivnostnem potovanju v ZDA generala Rane, ki je bil leta 1980 odgovoren za vojaški letalski promet. Sorodniki Rane so odločno zanimali, da bi general kdaj sploh odpotoval v Washington, na naslednjih zaslišanjih pa je prišlo do kričečih protislovij. Prav to dejstvo je prisililo komuniste Macisa, da zahteva podrobnejšo obravnavo zapisnika.

Delo v parlamentarni komisiji pa ni potekalo brez težav; kot rečeno, se zlasti komunisti in občasno tudi misovec niso strinjali s preiskavami, ki so še vedno v teku. Macis je prepričan, da bi morala parlamentarna komisija iskati tudi politične odgovornosti za tragedijo pri Ustici, saj še vedno nihče ne ve, ali ima vojaško letalstvo popolno nadzorstvo nad vsemi komunikacijskimi sredstvi, s katerimi razpolaga.

Katastrofalne poplave v Alabami

Medtem ko Evropo pod 50. vzporednikom pesti suša, so v Alabami katastrofalne poplave, tako da je samo v mestecu Elbi 2.000 brezdomcev (Telefoto AP)